

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.
Bérmintelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazása szerint.

Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap után: szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:
Egész évre 12 ft.
Fél évre 6 ft.
Negyed évre 3 ft.
Egy hónapra 1 ft.

Vidékre postán küldve:

Egész évre 14 ft. — kr.
Fél évre 7 ft. — kr.
Negyed évre 3 ft. 50 kr.
Egy hónapra 1 ft. 20 kr.

Hirdetések helyben ártanak.

Hova épüljön az árvaház?

Arad, augusztus 6.

Még néhány nap, s városunk törvényhatósága dönteni fog az árvaház kérdése felett. Az eldöntés annyiban könnyű, hogy e célra egy oly nevezetesen összeg áll rendelkezésre, melylyel nagyobb városaink közül is csak kevés dicsekedhetik, s megkönnyíti a dolgot az is, hogy a majd 60.000 frtra menő alap a közönség áldozatkészsége (meg hogy igazságosak legyünk) Sallac Gyula polgármester ur nem eléggé méltányolható buzgalma folytán akként gyűlt össze, hogy itt ugyan a polgárság legcsekélyebb megterhelésétől beszél is, merészség volna.

Az árvaház kérdése különben is oly sürgős erkölcsi kötelessége lévén városunknak, a kérdés csak a körül foroghat, hogy a tervbe vett humanus célra szánt épület a Maros-parton, vagy a város más alkalmas pontján építtessék-e, s hogy másodszor szükséges és célszerű volna-e, a bár észrevétlenül összegyűjtött tetemes összeget az építkezésbe egészen befektetni?

Az árvaháznak a Maros partján leendő építtetése mellett a hangzatosított „különböző” érvek között, habár fontosságát egyiknek sem akarjuk kétségbe vonni, a legerősebb érv a Maros-part beépítése. Ennek eszközölhetése végett épült oda a lyceum, az iparosház, ezért van tervbe véve az államfegyház, leányiskola, és most legújabbban az árvaház.

Szó sincs róla, hogy az árvaház felépítése egy szemmel gazdagnak ez új városrész házainak láncsorozatát, de hogy ebből a városnak, vagy magának az árvaháznak is valami rendkívüli előnye származna, azt bajos volna belátni.

A város az építkezésből csak az által nyerne, ha telkeit jó áron bírná értékesíteni. Értékesíteni pedig oly egyéneknek, akik építmányaikkal a város emelkedését, s annak anyagi bevételeit garantálni képesek. No már hogy az árvaház azt az egyet kivéve, hogy egy épületet adna ez új városrésznak,

egyéb előnyt nem nyújtana, — az kétségbe sem vonható igazság; sőt talán még azzal sem tuzunk, ha állítjuk, miszerint a különféle közintézeteknek ily mérvű tömörülése, a hogy a Marosparton részben végrehajtva, részben pedig tervezve van, éppen a városnak áll legkevésbé érdekében. De hogy a dolog jobban megvilágítható legyen; álljon itt a Maros-part mostani képe. Az arad-csanádi vasút épülő palotája felett épül majd a fegyház, alul van a városháza, mellette a kincstári palota, jön a megyeház, jönne az árvaház, leányiskola, iparosok háza, lyceum mind megannyi olyan fajta középület, melyek lakókat alig foglalnának magukba, s így a város évi jövedelmét semmivel nem emelnék, arra azonban nagyon is befolyának, hogy a meglevő üres telkek megvásárlásától és beépítésétől a lakosokat minél távolabb tartás, mert az már csak bizonyos dolog, hogy lakosság csak olyan helyekre szeret húzódní, hol nagy a forgalom, s a hol nem találja magát az emberektől elszigetelve, a szomszédoktól jó ismerősökre és barátokra fél találhatni.

De magának az árvaháznak is mi haszna lenne belőle, ha a Maros-parton építve, kénytelen volna összes tőkét kis telken épített palotájába ölni? A ki azt hiszi, hogy a Maros part felépítendő magas épületű ház sorai közt az árvaház jobb levegőt fogni kapni, mint valamely külső város részben, hol az épületek alacsony-sága mellett a légáramlatnak sokkal szabadabb folyása van, az nagy csalódásban él.

Míg a Maros-part teljesen be nem épül, addig igen is az árvaháznak lenne tűrhető levegője, de ha egyszer beépült, csak úgy kiáltozna, vagy még jobban, levegő után, mint akár melyik mellék-utca lakója.

Az építkezés más helyen leendő kivitelt még a pénzügyi viszonyok is nagyon kívánatosá teszik. Ugyanis nem egészen 60.000 frtként van, mint oly összeg, mely az árvaház tulajdonát képezi; ez összeget pedig teljesen az építkezésre fordítunk nem szabad,

mert tartalék alapnak kell maradni, és mert felhasználni nem is szükséges, mivel mint a példák mutatják, ugyanannyi árva részére, a mennyire az aradi árvaház tervezve van, fél, sőt egy harmad költséggel is befeljezhető az építkezés; persze nem a Marosparton, hol költséges palotákat szeretnénk emeltetni, hanem félreesőbb helyeken, hol az emeletes palota helyét bőven pótolhatna egy tisztességes, de azért diszesnek is mondható földszinti épület, mely a mellett, hogy felébe, harmadába kerülne, még azt az előnyt is nyújtana, hogy az árva-apa és árva-anya közvetlen az árvák mellett bírva lakással, az állásukkal járó kötelességüket sokkal pontosabban is teljesíthetnék.

Igaz ugyan, hogy egyik helybeli lapunkban, olyan féle indítvány merült fel, mely az árva-anya szerepét a nő-egyletre kíváná átruházni, de ha indítványozó ismeri az árvaházak természetét, be fogja látni, hogy a nő-egylet az árva-anya szerepét, egyáltalán be nem töltheti, mert az árva-anyának, éppen úgy mint az árva-apanak ott az árvaházban az árvák mellett van örökös helye, hogy pótolja helyét mindenben az édes anyának; és hogy per tangentem a nő-egylet jövőbeli közreműködésére és kiterjeszkedésére, semmi esetben sem lenne helyes az indítványnak előadott alakban leendő elfogadása, mert hogy egy intézet anyagi ügyeit a város vezesse, a felügyeleti jogot pedig más idegen testületre ruházza, ilyen nincs sehol, és nem is volna célszerű, mert sok kellemetlenséggel és gyakori összehúzóközéssel járna.

Ha a város gondoskodik az árvaház fenntartásáról, fog tudni gondoskodni annak felügyeletéről is; s bizonyára be fogja azt is látni, hogy könnyebb dolog is lesz azt dirigálni, mint egy idegen testülettel is bajmáldni. Isten mentsen ettől!

Mindent összevéve, indítványunk a következőkre terjed:

1. Az árvaház, a mennyiben gyermek menhelyül lesz összekötve, a város olyan pontján építtessék, hol az

intézet jótékonyágát a lakosok gyermekei is igénybe vehetik.

2. Az épület nagy területen földszintes építtessék, és

3. miután e célra 20.000 frt bőven elégséges, az árvaházi alap megmaradó része további tökéltességek, s kamatai pedig a fenntartás költségeire fordíttassanak

4. Az árvaház gondozását eszközölje maga a városi hatóság hivatalos közgeivel, a mennyiben pedig a nő-egyletre dhajtana ezt bizni, bizonyos évi subventio megajánlásával hártsa rá a fenntartás gondjait is.

Károly román király erdélyi útjára vonatkozólag a bukaresti „Unirea” a következőket írja: „Délán nagy előkészületeket tesznek Ferencz József császár fogadtatására. Fogya igaz az, hogy Károly király meg fogja látogatni — e felett nem vitatkozunk — akkor minden bizonyos, hogy látogatást és nem Kolozsvárról. Ezen esetre már most figyelmeztetjük ő felségét arra, hogy Déva Erdélynek szívé képezi s hogy ez egy oly vidék, a hol a kárpátutuli románoknak szíve erősebben lüktet, mint máshol. Ő felsége számtalan és hangos ovációkban fog részeseülni a románok részéről. Ezek azonban nem tiszta udvariassági nyilatkozatok lesznek egy idegen fejedelem részére, a ki egy fejedelmi barátunk országát látogatja meg, hanem ezek a románoknak őszinte szeretetszerű kíváncsiság, és a románok a románok fejedelmének. A lelkesedés mindenféle kifejezéseit vezekedünk, hogy azok nem parancsszóra, de tiszta szívvel fognak fakadni. Ugyan ki veheti ezt rossz néven a románoknak? Reájuk nézve nem mindennapi dolog az, hogy körülük egy román fejedelmet láthassanak.”

Erdélytelen nagytomarkolás biz ez.

Az érték-kérdés.

III.

(Befejező czikk.)

Vessünk még egy pillantást a külföldi pénzügyi mozgalmaira, hogy a „Monometallisták” és „Bimetallisták” nézeteit megismerjük.

Bamberger Lajos, az aranyérték egyik legelőkelőbb harszója, t. i. azon értéknek, mely az aranyat, mint egyedüli csereszköz, mint a világ egyedüli becsmérőlét kívánja elismertetni — „Reichsgold” című könyvé-

emberke tünik ki. A domnu Márku a kinek a legméltóságosabb matrona felesége van. De keresni kell azokat a fekete szemeket is.

Domnu Márku mindenesetre a legistább emberek közé tartozik. Egyike azoknak, kiket önkénytelenül megszeretünk. Az ő veszedelmesei őszinte, becsületes észjárása, egyénisége miatt.

Mikor Falk első ízben győzött Aradon, jól emlékezem, a függetlenségi párt irodája időnkint cifrábbal-cifrább, melegen biztató sürgönyöket küldözgetett szét. Egy ilyen sürgöny eljutott Buttyinba is: hogy a függetlenségi párt győzelme biztosra vehető. Mihelyt domnu Márku ezt a telegramot olvasta, összehajlítta magát és ment be Aradra. Senki se tudta megérteni az ő titokzatos komolyságát, hirtelen készülődését. Mikor aztán magyarázatot kértek, körülbelül azt felelte:

„Ertani kell kérem a 48-as párt kezeltetését. Ha azt írja, a győzelem biztosra vehető, akkor ezt mindenki úgy magyarázhatja, a mint neki tetszik. Én akkor nem biztosra vehetem, de biztosra veszem, hogy — Falk győz. A hol a tűz ég, ott a láma legnagyobb. Mért nem küldözget a mi pártunk sürgönyöket? Sietek tehát, hadd lássam, élvezem azt a győzelmet.

A domnu bement, Falk csakugyan győzött negyven szóval.

Kiváló érdemeket szerzett magának az a vaskos varosatyja a zsidó hitközség körül. Mint annak elnöke, valóságos minta községgé alkottotta, még pedig magyar minta községgé. Mért annak ügyvitelében német szót ugyan hiába keresnénk. A legzsidóagabb kereskedő; mégis adott jó ember.

Meg van neki is az ellentéte a kivel azonban egy pontban mégis találkozik. Ami a természet szélességében való alakulását illeti.

Buttyinnak a legméltóságosabb alakja, a főurad. Ha az ő germanok világába képzeljük magunkat, előttünk áll a german helldos férfú szépségének egész teljességében. Az ő szép, nagy szöke szemével és hosszú szöke szakállával. Ez az ember alig másfél-éve nevezhető Buttyinnak, de a közbizalom, a közeliismerés mind a részben van. Pedig az illet még amolyanabb szépséggel se lehet megismereni. De az ő jellemének szigorú határozottságával; egyéniségének imponáló komolyságával, — igen! Tetőtől talpig gentleman.

ben a sárga érc díszítésére körülbelül a következőket mondja: Aranya felpénz lehetetlen, ma más pénz nem létezik mint sárgapénz. A hol csak egy pénz van, ágio nem létezhetik. Hol kivétel nélkül arany a pénz, az magát csak nem vásárolhatja, az nem lehet, egyuttal több-és kevesebb értékű. Pénznek lenni annyit tesz: mint az árak utolsó, legmagasabb, egyedüli becsmérőlje lenni.

A pénznek változatlanul kell maradnia, holott az árak árai változnak stb. stb.

Mint az arany jelességei továbbá felsoroltatnak:

1. Arany, tekintettel nagyobb értékére, könnyebben szállítható, hamarabb fizethető csereszköz.

2. Miután csak egy becsméről képzelhető, az arany tekintettel jelességeire, — a természet által becsmérőlnek kiválasztott érc és a művelésben is egy magasabb fokát jelenti.

3. Az államok pénzügyei vesztésegektől mentve lennének és a világpiaczi válságai nem volnának befolyással az aranyértékre bíró országra.

Az ezüst ellen azt a kifogást hozzák fel, hogy ez már nehézsége miatt az ércszéletek folytonos szaporodásánál fogva, a nemzeteknek terhetek válnék. Ha az ezüstöt újabb értékessé tessék, eleintén ugyan árfelemlésnek, azután a megindított tultermelés folytán ismételt ár-apadásnak kellené beállania. Az ezüstnek jövője csak Asziában lenne.

Mint legfontosabb és bizonyára nem onkülű kifogás a kettős érték ellen az hozatik fel, hogy a pénznek értéke a termelés folytonos esélyeitől függ, s hogy az arany és ezüst közti értékarány törvényes uton meg nem állapítható.

A kettős érték emberei, a „bimetallisták” a két nemesérmetek egyidejű törvényes használatát kívánják; részint meg azt akarják, hogy az egyik érc a másikat kiegészítse, vagy pótolja.

A „Monometallisták” körülbelül következő válaszolják:

Az arany nagyobb fizetéseknek épp oly alkalmasnak volna, mint az ezüst; szállításkor külföldre úgy se a suly határozza hanem az összeg magassága és ez biztosított; több államban a Giro és Caeth-rendszer, továbbá a Clearing-házak utján úgy is van, a mi pótolja az ezüstforgalmat. A világ e két nemes-érmet történetileg bebizonyított jog eseménye alapján keletkezett és 3000 év óta az ezüst igen

Elnöke a szabadelvűpártnak. Mint ilyen jeles szónoknak, kitűnő pártvezérnek bizonyult. Egyéni tehetségei, összeköttetései — sőtora volt a meghalt főispánnak — praedestinalják erre.

Férő, kinek a szavát ponderálni jó. Két leánya van, a kik naponta a menyországot varázsolják elébe. Gyönyörű szép nyári estén láttam először ezt a két nympah-alakot. Nympáh, tehát csibitának. Az ő megbűrlőn szép énekükkel.

Hegyaldaiban építve az egyszerű, de nekem tündérnek tetsző házik, melynek nyitott ablaka előtt állottak azon emlékeztetés estén.

Két fiatal barátommal a domb másik oldalról hallgattuk az ő csodálatosan, lelkünkig ható éneküket — líhegni is alig merve, nehogy a fü regése jelenlétünket elárulja. De semmi se tart örökké! Semmi sem marad titokban. Valaki — elárlom, gyerek volt, megsejtette, hogy nem hiába rezdül néha az a fü ott a szomszéd ablak felől, az a néhány morgó hang se buvik a földből ki.

Feszült figyelemmel lestük mystikus homályunkból az urfi ide-oda balmozgását. Egyszer csak előjön valami nagy kancsóval és czupp — odaöntötte az ablak alá a tartalmát. Szegény ember! Persze nem figyelmeztettük, hogy bennünket csak huz meternyire, a másik oldalon kinálhat meg friss vízzel.

De gondoltuk, ilyen valóban művészi ének élvezheteséért érdemes még lelocoltatnunk is magunkat.

Örzsike.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti szövege. —

(1. folyt.)

Irta: Eötvös Margit.

Fényes estély van ma s ő a tükör előtt áll, melyből egy földreszállott angyal képe mosolyog vissza rá. Rozsás arcához oly jól illik a fehér illuzó ruha, mely mint fehér hab öleli át karcsú derekát. Még csak a nehelejt-füzt illuszti aranyos hajához s be van fejezve öltözéke.

Kicsiny szíve úgy ver a fűző alatt, hogy nem is hallja a nagyeni s a szobaczius tetszés nyilatátását... arra gondol, kinek úgy öbajt tetszeni. A kis bohó, ha tudná! Ma az ő izlése szerint öltözött: ő mindig azt mondja, hogy e két szín áll legjobban neki, mert ruhája lelke ártatlanságát s a szép nefelejtsek gyönyörű szemeit jelképezik.

Az „ARADIKÖZLÖNY” tározója.

(Augusztus 7.)

Buttyin.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti szövege. —

Patak-övezet völgy. Szígező egy kis körű, de izmos intelligenciának. Kedves egy mamulok fészék. Mért ott mindenki politizál. Csak hogy ott a mamulok minivoltak különböző nemei vannak. Egyik a felesége mamulukja. Na, ennek a patenitje igen régi eredetű. Másik az asztalának a mamulukja. Vannak ugyanis ott afféle kis négyzetes asztalok. Mindenik oldalán van egy fiókcska. Mindenik fiókcska előtt van egy-egy szék. És mindenik széken — szokott ülni valaki. Látni kell ezt az apparátust!

Ezek a mamulukok a mi falunknak a mozgató és mozgatható elemmentumai. Harmadik helyen áll a politikai mamulok. Ez ott mindennemű mamulokának az összefoglaló rámája. Ezen kereten b-lől mozog minden egyéb. Ez az „absolut kormány-pártiság.”

Hát persze, nem nőtünk annyira, hogy az oppozitiónak binni bátorodjunk. Aztan román testvéreinkkel is úgy vagyunk, hogy akár sohse jobban. Igaz, hogy ez szerencsés helyzet. Olyan emberünk, a kinek a szájára kosár kell, nincs. Ha volna, van kosárunk is.

Akár elől, akár hátul: szép asszony a kapusa Buttyinnak. Az állomásnál a főnök imadottja. A másik elején a legszebb zsidó menyecske. Aki arról is nevezetes, hogy a legszebb legény a férje. Ha azt mondom, hol-ló-fekete hajszu landsturmer: ez csak fertály része a fogalomnak. Ha azt mondom, híres tánczos, szellemes udvarló, nagy sportmann — akárhánnyal daddizott lótt már róptében — csak félig mondom azt az igazat. Elárlom a nevét. Igaz, csak így ismerjük egészen: Fidy.

Ha a harmadik határban valaki három farkast lótt — egy lövésre, és senki más, mint Fidy. Párhajozott a vidéken két uriember. Az ellenfelek sápadt komolysággal kiállanak a platza; még komolyabban egymásra puffogatnak. A segédök hirtelen hahotába törnek ki: mindegyik fél arca tele volt — lek-várral. Ki arangiozta ezt? Fidy volt a vezénylő segéd.

Evek előtt történt. Czigányok kerültek a

faluba. Muzsikusk és vándor cigányok. Előbbiek vendégszerzésre: hangverseny adtak. Utóbbiak tán szintén vendégszerzésre, de amolyanra. Közönséges dolog, minő ellensége egymásnak ez a két osztálya a cigányoknak. A művész cigány lenézi, megveti a csőret.

Hogy kék megporolni ezt a nevétséges felfuvalkodottságot? Hát a hangverseny estéjére a jegyek harmadrészt valaki előre lefogalták. Csak a többi jutott a közönségnek, mily nagy volt a bánulat, mikor kilenez óra tájban a faluigyei csörök elegánsan adjutirozva, nem csekély non chalancel a terembe léptek. A művészeket a guta környékezte. De játszanok kellett. Ők voltak a kenyérkereső elem. A csörök a fizető közönség. A bahota óriási. Qui il qa fait? Felesleges mondanom.

Hanem azért csalódni találnak hölgyeim, tud a mi Fidynek rettenetesen komoly is lenni. Akár a közérdeknek legyen az nevezetesebb mozzanata, akár a városnak fontosabb érdeke: ha hazaírnak, ha szűkséges, benne bár mikor legbuzgóbb harszósát találja. Csak az erdélyi culturegyetel érdekében élt sikereire utalok. Nem „botosnak” születte.

De bohó! Még elkortekedem a feleségétől. Nem hiszem, hogy lehetne ez a szándék. De hogy sok asszony nem bánná, ha sikerülne, azt tudom. Hogy azonban lépések ez irányban történtek, ezt el kell ismerünk. Megtették a casinó alelnökének.

Azt mondom casinó! Önök nem hiszik? Pedig nem tévedek, casinó is van. Kiszér kötetes könyvtárral. A legutolsó restauráció pedig „elhatározott, hogy még kétezerrel szaporíttatik.” És a határozat azóta már tényleg meg is valósulhatott.

De ha ilyen hatalmas a könyvtárja, nem kevésbé az a casinó elnöke is.

Volt, emlékében van most is, egy pessimista költőnk. Az élettel való meghasonlása golyót ropított agyába. Csakot gondolom. Nekünk is van egy Csakotnk. Nem is adnk oda egész Bulgáriáért. Mert tessék! ő nagyon nekünk; szeretjük a legönzetlenebb tisztelattal. Meg is tettük elnöknek, tehát a legelső dignitásnak a világon. Mért hát a mi világunk Buttyinnal kezdődik.

Mikor a legutolsó restauráció előtt állott a casinó, egyik igen szellemes tagjától azt kérdeztem, kit akarunk elnöknek? Egyszerűen azt felelte: Csakot.

„Hm, mondotk, hát miért éppen őt?”

„Azért, barátom, mert eddig oly elő-

lőnk voltak, a kik előltek, előmentek egy edül. Most olyan akarunk, a kivel mindnyájan előmehessünk. — A mi speciális érdekeink, — különben az minden vidéken alakuló casino különös érdeke — nem egy előlűlő, de egy velünk ülő szükségének.”

Megértettem a felvilágosítást. És valóban a casino nemesek önmagát tisztelte meg ezen választásával, de most már elhiszem, hogy az a várva várt egésszéssébb alakulás a casino működésében, életében, be fog állani.

Kitűnő hivatalnok, kedves társalgó. Azon emberek közé tartozik, a kikről azt szokás mondani, hogy kifogyhatatlanok. E részben, meg van az a protekciója is, hogy bonvéd főhadnagy. Nagy finansziér. Elismert szaktekinély. Hallomásból ismerem azt a talpraesett eszméjét, hogy ugyanis a casinóban kötelezővé tétetett minden nyerre néve — a különféle bibliafordítók értem, — hogy nyeresége hét azazalékát a pénzártnak tartozik beszoigaltatni. Ebből hallomásom szerint tekintélyes alapot teremtettek, mely minden hazafias czélzatú ügy gyámolítására szolgáljon.

Bocsánat tiz óra van. Ennek magában véve nincs jelentősége aki azonban a helyi viszonyokkal tisztában van, tudja, hogy a mi plebánusunk ez időtől ott van rendszeren a casinóban. Mi pedig úgy látszik ott ragadunk különben is.

Hogy ki az a mi plebánusok? No, hát én megmondom. Egyszer, nem titok, tavaly történt, szerencsés valék őt valami ügyben fel-látogatni. A plebánus ur éppen irt. Amint a küszöbön megpillant, elébém siet az ő végtelenül kedves előzékenységgel, — zsebkendőjével szemelt törölgetve.

A plebánus ur megértő zavaromat. Jóságos bizalommal az asztalán lévő papírra mutat. Egyik fiatal barátjának irt, kit épp ekortájt szentelték fel. Azt a levelet én természetesen nem olvashattam; de hogy az egy igazi keresztényi szeretettől lángoló szíve, egy magasatos hivatást egész fenségében át-érző lelkiatjának a szava, buzdítás, vallása volt: arról az az önkénytelenül szemébe gyúlt köny napnál fényesebb bizonyosságot tesz...

Az olvasó terem benépesül. Az urak közül némelyik szokott lapjába merül; mások egy csomóba voródnak, megbeszélendők a localis és országos érdekű eseményeket. Ezek között első tekintetre egy alacsony, elhízott

ezépen megfért az arany mellett. Az ezüst kis-forgalomnak legalkalmasabb csereszöke: a fém-érzékeltetlenség, az aranytermelés le-szállása, az arany vonzó erejét kétszeresen emelné, illetőleg minden gyártmány érték-csökkenését maga után vonná.

Az ezüst túltermelésének, a világ nagy-ságát, meg a forgalom folytonos emelkedését állítja szembe.

Az ázsiaiak is idővel a fizetéseket arany-ban fogják kívánni, miután az Európából vá-sárokat árúkat, nekik is aranyban kellene ki-egyenlíteniök. Elég az hozzá, az arany mint egyedüli becaméró, nem képzelhető.

Angol- és Németországon kívül, most már Hollandia, Dán-, Svéd-, Norvég- és Olasz-ország is — tüzeti összeköttetéseit által kény-szerítve az aranyértéket elfogadták, habár részben nem is a tiszta aranyértéket.

Az Egyesült Államokban és Franciaor-szágon most is fennáll a kétfős érték. Mióta Németország az aranyértéket elfogadta, Orosz-ország az ezüstnek pénzverdet elzárja és a vá-mokat aranyban kell fizetni.

Dr. Soetbeer az értékarány meghatá-rozását — ha Angol-Franciaország és Ame-rika egyetértene — kivételnek tartja, ké-tékedik azonban Angolország új akaratában.

Ha marad a status quo az aranyértékkel Angol- és Németországban, — a mi a pénz-érték feletti tanácskozások eddigi eredménye után valószínű, — akkor az Osztrák-Magyar monarchiának az aranyértékre való átmenete-lyre komolyan kellene gondolnia, amár 1878-ban a párisi tanácskozásokon elvben a kétfős értéket pártolta. A legnagyobb nehé-zségekkel jár az átmenetnél az arany és ezüst közti értékarány meghatározása oly időben, a mikor az ezüstforintnak belső ér-téke árában annyira csökkent és mindennapi ingadozásoknak van kitéve.

Dr. Bunze Károlynak utóbbi időben ki-adott igen jeles művében a tekintetben az a véleménye, hogy az értékarány alapjául az aranypénzek ártalmát lehetne elfogadni, azon óhajjal, miszerint a tanácskozások nekünk kedvező időre essenek. Soetbeer Ad-tanár, a ki dr. Junzl munkájával foglalkozik gyakorlatilag lehetetlennek tartja épen most az arany és ezüst közti értékarány megállá-pítását.

Emlékeztet arra, hogy Angolországban a folytonos ezüstértékeltetés folytán, egy királyi bizottság komolyan foglalkozik azon kérdéssel, vajon miképpen lehetne az általa-mosan érzett bajon segíteni, — és az Osztrák-Magyar monarchiának tanácsolja, hogy várja meg a többi országokban e tekintetben törté-nendő intézkedéseket.

Ha a jövő értékesítésre, az az a súly-rész aranya névre, mely a pénz javításának alapjául szolgál, akár a veremértéki rend-szer, akár a frank vagy márká rendszert adoptálják, — talán egy félforintnyi pénzrészre a fennálló forint-os rendszert kell, hogy megtart-sák, — azt meghatározni nem sok aka-dálylyal fog találkozni.

Az aranyérték elfogadása esetében, több

fejtörést okozandó arany ezüstkészletünk fel-használása s egy oly óriási költségek tel-vétele, mint a minő az államjegyek váltására szükséges leendő.

A fedezetlen forgalomban levő pénz-ne-mek oly tömeges adósságot képeznek, hogy a kormányok megfoghatóság nehezen hatá-rozzák el magukat, ezt egy kamattal járó kölcsönre megváltoztatni.

Értékünk szabályozása mindenesetre és első sorban azt kívánja, hogy államjegyeink behajtassanak.

Azután, az aranyérték elfogadása, ezüst készletünk egy részének kényszer árfolyam-mal való felhasználása mellett, a legnagyobb valószínűséggel bir.

Kíváncsok, hogy a bizalom és a hitel, melyeket az Osztrák-Magyar monarchia épen most a külföldön élvez, s a gazdasági és po-litikai helyzet tartósan oly kedvezőnek legye-nek, hogy minél előbb hozzá foghassunk mostani értékállapotunk szabályozásához.

Moess Károly.

Az aradvárosi pálinkare-gale.

Arad szab. kir. város mintegy 300 pol-gára a h á z i kezelése mellett az alább kö-vetkező kérvényt nyújtotta be Aradváros köz-gyűléséhez:

Arad szab. kir. város közönsége, annak daczára, hogy néhány hóval ezelőtt a városi pálinkaregale házi kezelését elhatározta, a pá-linkamerés jogát a legutóbb tartott városi közgyűlésen árváros útján bérbe adni el-tö-kelte, részint mert ezen után a város pénz-ügyi viszonyait segélni vélte, részint, mert megriadt a házi kezelés kellemetlenségeitől és bonyolultságaitól.

A legutóbbi közgyűlés határozata folytán tehát a városi pálinkaregale árváros alá bu-csajtatott és az árváros f. é. aug. 4-én meg-tartatott.

Alulírottak meg vannak teljesen győző-d-ve ama nemes, a város érdekeitől áthatott in-tentiók felől, mik a bérbeadás elhatározásánál úgy a t. tanácsot első sorban, mint a t. vá-ro-si közgyűlés egyes tagjait is lelkesítették a bérbeadás mellett, hogy a pálinkaregale bérbeadásánál egyes-egyedül azon úton vette mind a két jelzett tényezőt, hogy a város ezen ur jogá-ból minél több jövedelmet szerezzenek s az által közvetve a polgároknak a közigazgatá-s-hoz járuló terheit megkönnyítsék.

Bármennyire nemesnek és indokoltnak tűnik is fel egyelőre azon alap, melyen a t. közgyűlés áll s bármily kecsesítő legyen azon összeg egy részét, melyet ma Aradvá-ro-s pálinka-jogaért iszörnek s más részről bár-mily bonyolodottaknak és nehezeknek tűn-nek fel a házi kezeléssel összekötött alkasz-rúságok, mindazonáltal meggyőződésünk szin-tén nem lehet, nem szabad az egyoldalú in-tézkedés terére lépni, mert a józan érvelés törvényei szerint is éppen az esetben fontos és ajánlatos a házi kezelés, minél jobban har-czol ez ellen amaz összeg melyet egyes bér-lő a pálinkamérésért az árvárosnak ajánlana, vagyis minél nagyobb és solidabb az ajánlat, annál nagyobb jövedelmhezoteg fekszik ma-gában a mérési jogban s annál inkább aján-landó egy törvényhatóságnak az, hogy saját hasznára, önmaga aknázza ki e jövedelem-forrást.

Mielőtt tehát a tekintetes közgyűlés s ezzel együtt Aradváros nagyrészt közönsége

ezen jog felett határozná, szükségesnek lát-szik koncentrálni mindazon társadalmi, nem-zetgazdasági és a városnak különleges risz-o-nyából folyó indokokat, melyek meggyőző ere-jükkel odahatarnak, hogy Arad sz. kir. város közönségét a megkezdett ösvényről vissza té-rítsék.

Alulírottak jelen kérvényünk czéljait ezt tüztük ki s míg egyrészt kimutattuk akárcsak a pálinkaregale bérbeadásának hátrányait, másrészt határozott állást foglaltunk el a h á z i kezelés mellett s megkísértjük fel-emelni e fontos közügyben szavainkat, re-mélve, hogy Aradváros t. tanácsa és közönsége nem fog meghódolni egyszerű és felté-lenül azon c s b n a k. mely egy kerek ösz-szegeben jelentkezik: hanem hivatalát a pénz-beszűrés tényénél fejlebb tartva, igyekezni fog megfelelni ama következményeknek, miket egy fejlődő város és polgársága, fejlődő ipar és kereskedelem úgy szólna megvitathatlan erővel szabnak elébe.

Meggyőződésünk szerint egy törvényha-tósági hivatala nem az idők rövidségére ter-jed ki, hanem már jelenben úgy kell irányoz-ni lépteit és alkalmazni eseményeit, hogy azok bizonyos mérvben a jövő utóbbi legye-nek. Valamint tehát a felesleges és túlzott takarékság megfosztja egy törvényhatósá-g, illetve a város haladását, úgy a túlságos köl-tekezés is, mint végtel, egészségtelen er-deményre vezet.

Egy város tehát nem súlyosodhat le egy ideig örök élő egyenlő gazdasági rendszé-re, mert az ő feladata az idők végtelensé-gére van állapítva s így miként az egyes egyén nem kapkodhat a fényes összeg után anélkül, hogy meg ne gondolja és fontolná, vajlon a pillanatnyinak és nagyinak igényező haszon nem társulhat-e meg oly érzékeny károkon, melyeket éveken át sem képes kiheverni a vá-ro-s polgársága.

És itt elértünk kérvényünk tulajdonképeni tárgyához. — A pálinkaregale bérbeadása, ha a bérbeadás mindenre oly emelőleg hatna, a mint hat összegével a város pénztára egy-két évig, egy bizonyára egyetlen módja lenne annak, hogy miképp használhassa ki a város e jogot.

Csak hogy a városi bor- és pálinkamé-rési jog bérbeadása éppen nem analog a faly vagy közszeg ur jogának bérbeadásával. Annyilag ugyanazon lényegre rejt magában jogi szem-pontból, sőt alkalik is: de ezen jog kiakna-za egészen más viszonyoknak van alávetve, mert még a falun egyetlen társadalmi osztály-ból huzza jövedelmét, úgy szólna, addig a városban p. o. pálinkajog bérbeadása érinti mindazon foglalkozásokat, melyek az emberi tevékenység összességét képezik.

A t. városi közgyűlés s illetve Aradvá-ro-s közönsége, meggyőződésünk szerint, éppen abban téved, hogy ugyanazon mértéket hasz-nál a pálinkaregale, tekintet nélkül arra, hogy egy falu vagy egy előrehaladt város gyakorolja-e azt!

Es épen a város által alkalmazott ezen egyenlő mértékben találjuk mi a hibát.

A falusi regale bérbeadása nem fesz-lyezi az ipar és kereskedelem és piaci kifej-lését, mert nálunk ily tényezők életmódjód-szerű falu helyen alig lehet szó; míg ellen-ben a városi regalenek egyetlen kézbe való összpontosítása, nemesek megbénítja a város jövedelmét, korcsmait, kövezetét, hanem éppen a bérbeadás által a vidék népének kizárása következhetik be s ez által érzékeny vesztesé-geket szenvednek azon üzletek, melyek főleg a piaci és idegen forgalomból tartják fenn magukat.

A pálinkaregale bérbeadása tehát leg-először is csökkenteni fogja a pálinka be-hozatát, s ez által a városi piacnak egy élénk

forgalmat előidéző ezikke semmisítették meg; mert a természet kinek hozza be a pálinkát, mikor egy e t e n e g y e r v o v a n e c k i k e r n e v e, s miután be nem hozza, az érette ny-rendett összegből nem élvezhet, nem kaphat sem iparos, sem kereskedő.

A forgalom, a vásárlás iránya egészen eltorzul s a helyett, hogy természetes irányát követve a városban összpontosulna, elér attól másfelé s lehet, hogy a város mellett és körülfevő helységek piacza és regaleja felé halad.

Igen fontos továbbá a megfigyelendő ama veszteség is, melyet a város a bérbeadás esetén követ, hidvám és helypénz révén ves-zít. A pálinka behozatala, ha nem is gyako-raltatik ma oly nagy mérvben, de igen év-ről-évre emelkedik, mint ezt a vásárok és piacok s a vámbevételek igazolják, igen fon-tos emeltyűt képez egy város piaci forgal-mának emelésében. Egy bérbeadás megfosztaná a jótékony és hasznos emelkedést s még a város vá-m- és helypénzben tetemes összeget vesztené, addig maga a vidék is érzékenyen érezné az elzárt verseny súlyát és átkát.

Ez még nem minden. A bérbeadás által egyetlen egyenlő bizátnak az egész város pálinka fogyasztása s vajlon ki ellen-őrizné, ki vigyázhata fel kellőleg arra, hogy az oly tetemes összeget adott bérlo miképpeli meg számadását üzletében s vajlon udvós ha-tással lenne-e az a polgárságra és a fogyasztókra, meg a termelőkre, ha egyetlen ember szeszélyeért a jövedelmek, a keresletnek ezer meg ezer forrása dugatnak be? Mert tessék figyelmen kívül hagyni még a mai helyzetet is, melyben egyezmény után intéztett el a pálinkamérsi jog kiaknázása s látni fogja mindenki, hogy még ma is sokkal élénkebb, életerősebb a mozgalmak és adásvétel iránt minde-nütt, mint lenne az esetben ha egyetlen ember-nek esetleg lelkiismeretlen kezébe kerülne e jog.

Es hova lennének a pálinkamérsi jog bérbeadása folytán azon fűszeresek, iparosok, korcsmasok, kik ma a meglehetősen szabad forgalom mellett nemcsak fenntartják üzle-tüket, hanem a jölet bizonyos fokáig emel-keve képesek az állami és községi terheket rendezően s pontosan lerovni.

Külföldi négy száz család jutna a ke-nyérnélküliség és proletárság szomorú sorsára, ha a város csakugyan a bérbeadás mellett maradna; mert a jelenlegi pálinkaleadók korcs-márosok nem képesek megélni egy regale-bérlo mellett, minthogy csak tőle vehetik a pálinkát, úgy adják, mint a bérlo parancsolja s nem tehetik azt, hogy a piacson — a tör-vényes és kiszabott illetéket hecolitertként megfizetve, — vásároljanak s ezáltal egész-séges versenyt okozva, az emberi ügyesség és tevékenység s szorgalom által megengedett hasznót szerezhesse maguknak s így meg-élhessenek.

Ide járul még azon fontos körülmény is, hogy a bérbeadás által a háztalajadonok is tetemes veszteséget fognak szenvedni, mi az állami és községi adósságot kevesbiti, mert a pálinkajog bérbeadása mellett a bérlo pá-linkamérsi ama csekély jutalék mellett nem képes megfizetni aztán nagy házbért, mely ma Aradon dívik s mely elősegítette s min-denkor elősegíteni fogja a város haladását és kiépítését.

A bérbeadás esetén, mint már említettük, apadni fog a piaci forgalom s az a nyers-termelő, ki Aradon nem talál piacot pálinká-jának, többé nem fog ide jönni s nem itt fogja bevasárolni szükségletét, mely bérlo körülmény jelentékennyen fog mutatkozni a város kifejtett iparán és kereskedelmén s mutatkozni fog a város jövedelmén is.

Igaz, hogy a város a bérbeadás által 50

—80000 frtot fog kapni, de kétszer annyit fog vesztetni az iparosság és kereskedelem, a piaci forgalom a maga a város el fogja vesztetni a közevetvő jövedelmének egy te-kintélyes részét s elveszti továbbá ama négy-száz család adóját, s azon iparosok, kereske-dők, sőt háztalajadonok adót is. kik eddig a szabadabb mozgásu pálinkamérés mellett tes-mes összegekkel járultak az állam és város költségeihez.

A jelzett s bizonyos beálló veszteségek folytán a bérbeadás lepad csaknem 20,000 frtra s még akkor mindig fennmarad azon hiba, hogy éveket vetette vissza t. törvény-hatóság a város fejlődését, a piaci forgal-mat, mert az bizonyos és dönthetetlen, hogy nemzetgazdaszilag csak az tekinthető hely-senek és hasznosnak, melynek sikere ki-hat a jövőre is. Mindaz, mely csak a jelont aknázza ki, nemzetgazdaszilag nem helye-selhető.

Arad város t. közönsége előtt élő példa gyanánt állhat egyrészt a közevetvő házi-kezelésnek jövedelmessége, melyért annak idején szinte 75,000 forint bért fizettek s ma e jövedelem a kezelési költség nagysága da-czára, jóval felülmúlja e bérösszeget; de másrésztől itt van elő igazságként azon tény, hogy a regale-bérlo k i a m e n y i e n tetemes vagyont szereztek és szereznek.

Mindezekhez hozzájárul ama körülmény, hogy a bérlo saját, ellenőrizhetlen keverékü pálinkáját árulja s ez tetemesen káros hatá-sal lehet az egészségre, az erkölcsöket lajtja és az amúgy is kevés ember irtását elősegíti, mert a bérlo előtt csak a nyervegő lebeg; míg házikelés mellett a verseny maga egészségesebb lesz a tisztosítai fogja a job-b győzelmét s nem lesz kénytelen a fogyasztó egyetlen árucikk rabszolgájává és vevőjévé lenni.

Mindezen indokok és érvek, miket a t. közgyűlés megfigyelésbe ajánlunk, eléggé igazolják és begyőzik azon állításunkat, hogy a pálinka-regale bérbeadása által a pillana-nyi hasznót hajtana is magának a város, és ha netalán első évben a községi adósságokat le is szállítaná, tetemesen megbénítva mind-azon kereseti forrásokat, mikből ma számos család és adófizető polgár tartja fenn életét s nem habozunk kimondani, hogy egy városnak kötelessége és feladata nem pusztán abból áll: lehetőleg emelni a városi jövedelmeket és megtölteni a városi pénztárt, hanem gondos-kodni arról is, hogy polgárai megtalálják a városban a létfenntartás és jölet feltételeit.

A bérbeadás hátrányosságát ekként vi-lágossá téve, engedessék meg nekünk, hogy néhány szóval ajánljuk az elhatározott házi-kezelés tényleges behozatalt, mint olyant, mely míg egyrészt a város méltóságának és haladásának megfelel, másrészt a pénzügyi követelményeket is teljesen kielégíti s maga-ban rejt mindazon feltételeket, melyektől a polgárság emelkedése és a jölet fokozása várható.

A házi kezelés mellett nem bénítatik meg sem a vá-m, sem a piaci forgalom, nem csökken a helypénz jövedelem s az ipa-sok és kereskedők v i t á l i s érdekei nem sértenek meg, és a mi fontos: nem pusztul el legalább is négy száz család a fizetékép-telenség és proletárság; mert a város ál-tal bekolitertként kiszabott díj fizetése mel-lett a szabad versenynek a lehető legátább tér nyitattik s az emberi tevékenység és ügye-ség áradalmának kellő jutalmát megke-rezheti.

A város és állam czélja az: emelni az általános jöletet, mert ebben rejlik a társa-dalmi és nemzeti erő. Ezen jölet emelése te-

Folytatás a mellékletben.

Megszólal a zene s ő boldogan lejt ke-d-veve karján, ki nem győzi eléggé magasztalni szépségét, ragyogó szemeit. Szerelmes szava-kait sütoz fölbe, tánczokban erősebben sor-ritja magához, úgy, hogy érezheti hajfűrti édes csiklandozását a ajka illatos lehelletét. Nem is látja már a tükörök elrohánó fényét, nem hallja a zene andalító hangját, csak egye-dül őt, a bájos leányt látja, kinek szíve oly közel dobog az övé mellett.

... Vége van a táncznak, de a terem-ben rekedő a hőség, nem lehet benn me-g-maradni: s kart karba öltve mennek szobá-ról szobára, míg végre egy barátságos szo-bácskára akadnak, hol baizsamos hűs lég-csapdossa körül a felhevült arcot. A puha kerevet hivatagilag int feljőők s ő k nem hagyják magukat kétszer kínálni, hanem fá-radtan a tánczról, s a háborítatlan együttlét reményében, örömmel foglalnak helyet.

— Mily boldogság így egyedül lehetni veled, érezni kezéd meleg érintését, hallani kedves csengését hangodnak. De boldogsá-gom csak perczekig tart; szívembé költözik a kétség s az az egy gondolat foglalkoztat szüntelen, vajlon enyémnek foglak-e mond-hatni.

— Te nagy gyermek vagy — mondá Örszike fehér karját Victor nyaka köré fon-va. A szerelmesei mind kételkedők s nem akar-nak hinni boldogságukban: mindig félnek, hogy elveszítik azt a drága kincsét, mely boldogságukat előidézte. Lásd, én is csak így vagyok ezzel. Szívem meg remeg még a gondolatától is, hogy boldogságom sokkal na-gyobb sem hogy tartós lehetne. De úgy-e, ez csak alaptalan félelem? Ugy-e, te szeretes engem igazán, nagyon, úgy mint én téged szeretlek.

— Hogy szeretlek-e? Imádlak angyalom, s ez égető láng örülté tesz, suttogó szerelem-itassan az ifju. E pillanatban két erős kar fűződött a leány dereka körül s egy szenved-élyes forró csók, mely kábultá tévé zárta le a piros ajkakat. ... A csók kigyógya rászeg-zette sóvár szemeit a szegény áldozatra s an-nak nem volt ereje elmenekülni az átható te-kinetet elől.

Az estély véget ért; eljött a reggel Örszike ott nyugszik a kereveten, s nélkül, hogy az álom csak egy percze is lezárta volna fáradt szempilláit. Pedig oh, ugy sze-retetett volna aludni, aludni csak s a felébre-déskor azt hinni, hogy csak álmodott.

... Hogy álom volt a kurta mámor, melyre undorral visszanéz Ifjúság, élet, közel s távol Hogy álom, álom az egész ...

Egő tekintete öltözékére esett, mely ösz-szegyűrt fektetett a széken, a meg teg-nap viruló nefelets elhervadá hajtá le kék fejét. Ezébe jutott Viktor hasonlata s keserű mosolylyal gondolt a szörnyű igazságra.

— Hja, ez a virágok sorsa: virulnak és elhervadnak — suttogá öntudatlanul, lázasan maga elé. Most feltűnt előtte az imádot ifju sugár alakja ragyogó fekete szemeivel, piros ajkaival s megfellekzett mindenről.

— De hisz ő szeret engem, mélyen, igazán s én nagyon boldog leszek még. Nejo lehetni! Oh, istenem mily édes boldogság. Mindig közelében lenni, hallani kedves cse-vegését, kizárólag az enyémnek tudni őt Isten és emberek előtt.

Lehajította fejét a vánkossa, hogy tovább fűtze gondolatait s aranyos fellegrákat al-kosson képzeletében a jövőre. Oly nagyon bi-zított kedves szerelmében, hogy az aggodal-mon eszébe sem jutott. Pedig lett volna oka télni szerelmét, ha a férdit, kit odaadással szeretett, közelebből ősmerte volna. Pedig Viktor nem érzett soha igazi szerelmet; az ő szívében csak a szenvedély, a vágy uralko-dott, mely hazug szavakat hozott ajkaira. Szegény Örszike, miért állt azoknak felté-lenül?!

Két nap múlva Örszike levelet kapott tőle s örömtől reszkette nyult utána. De arca csakhamar elszomorodott, mert a levél, mely csak pár sorból állott ezt tartalmazta: „Holnap el kell hagynom bizonytalan időre Pestet. Fontos dolgok sürgősen távo-zásra készítetnek s így bocsás meg, hogy személyesen nem mondhattam Isten hozását. Isten veled!

Victor.”

— Elutazott; s még el sem bucsúzott, tőle — mondá a levelet ölebe ejtve, köny-nyes szemekkel. Ezt nem érdemeltem meg tőle. De szeretet ő szíve mindenképpen men-teni akarta s ezer mentséget talált ki szá-mára.

Victor elment s három hétig mit sem hallott felőle. Aggodva s írtalmatlanul várt tudósítást, de hiába. Lehagoltságát nagy-nénje előtt elrejteti igyekezett, de az nem sikerült, mert a szerető nagynénje észrevette, hogy kis huga szerelmes a szép ifjuba. — Ugy látszik csapodár lepke ez a Victor! — mondá egyszer tréfásan az ebéd alatt, midőn Örszike gondolatokba merülve nézett tányérjára a nélkül, hogy valamit érin-tett volna. Nagynénje szavaira felrejtett, mint a tettenkapott gyermek. Sötét pir váltotta fel a sápadtságot arczán s mosolyt erőltetve vi-szonáz:

— Lehet, hogy valami szép virágra akadt s ezért megfellekzett baba repülni. A meg-csepp ragyogott a szép szemekben. — Oly könnyedén mondod ezt, mintha mitsem érdekelne téged. Ne igyekezz előttem semmit titkolni édes gyermekem. Látnom, hogy szereted őt, s így tudom azt is, mennyire fáj mellőzése.

— Igen szeretem őt — zokogá Örszike, a szerető néni karjai közé vetve magát — szeretem őt, s érzem, hogy szerelme nélkül nem élhetek! Sorsom szeretni őt, vagy el-veszni szerelme nélkül!

A néni aggódva tekintett a szende leány-kára, kinek ajkairól szokatlanul hangzott e szenvedélyes beszéd. — A szerelme eltűnt de romboló elem is s ezért nem szabad magunkat elragadtatni, a pillanat hatásától, s ily gondolatokra bele-élni kedves gyermekem, — mondá komolyan az öreg asszony. — A te korodban rajongok, ábrándosak a leányok s ettől őrizkedned kell, mert gyakran keserűen kell ezért lakolni. Szeress, de ne bízalommal, mert kétszerte keserűbb akkor a csalódás.

— Szívemet törné meg ily csalódás és nem bírnám elviselni! — zokogá halkan a leány.

(Vége köv.)

Egy idegen a városban.

— Eredeti regény egy kötetben. — (Mindig fog fennmaradni.) Irtá: Törös Tivadar.

XIII. Még egy kosár.

Mikor a két Nusi Dengelegiéknel tisztel-gett, Dengelegi éppen akkor jött meg a vas-utról, s az inas jelentésére felkérte őket, hogy várjanak pár pillanatra, s rendelkezé-sünkre fog állni. Az öreg és a fiatal Bontó Nusi tehát elhelyezkedett a váróteremben, mely egy pazarul burtozott kis salon volt, a lehető legegyszerűbb izlés nyomait mutató, minden burtozárójában.

A fiatal Nusi most volt életében először leánykérőben, s így természetesen igen izga-gott volt. Ez az állapot különben is nagyon ha-sonlít a luteri-játékhöz. Ha az embernek a sors igent mond, egy váratlan boldogság mosolyog felé, míg a nemmel a kálhatatlan üres semmi hangolja le. A „kis akadémius“-nak azonban nem volt ideje sokáig elszorongatott helyzet-ben ülni, mert néhány perc múlva Dengelegi

az ifju Bontó Nusi, nem valami egyébb? Az öreg Nusi alig észrevehetőleg visz-szahurcolt ottanforma jelentéssel, hogy: „Te lásd a többi!“. ... E közben azonban a kölcsönös üdvözlések sem maradtak el. Dengelegi sietett is az alkalmat felhasználni és hogy magáról minden felelősséget elhárítson, — még mindig kezében tartva a két Nusi odanyújtott kezét, — végtelen elő-zékenységgel szólott hozzájuk:

— Es most uraim! ha úgy tetszik, le-gyen szerencsem a kastélyban! Adél hugom ott időzik és nekem kitűnő reményem van arra névre, hogy egy előleges eljegyzést is megírhatunk ott! Ugy-e ez jó mód lesz?

A kis akadémius elbizakodottan hajtott a hívásra, míg az öreg Nusi örövendni lá-szott azon, hogy így egy csapásra lehet vége esetleg az egész vőlegényeskedésnek.

Tíz perc múlva már együtt voltak a Dengelegi pompás zárt hintáján, utban a kas-tély fele. Mikor odaértek Dengelegi egész a veudegszobaig vezette őket, hogy — mint mondá — értesítse Adél-t a meglepetés ne legyen szerfelett nagy.

A folyosón már várta Márton a minde-nes kastélyfelügyelő. Ez érdekes ember mit se változott, csupán orra volt kissé du-sabb a borvízokban és modora vadabb. A mióta Dengelegi magával hozta e fontos tisztre ille-tőleg az uradalom hivatalnokainak kennejűl, azóta Márton igen kitűnően conserválta ma-gát és igyekezett urának apróbb dolgaiban hű jobb keze lenni.

— Megérkezett Adél? — kérde tőle Den-gelegi, a mint ment tovább lakosztálya felé. — Igenis nagyságos ur! — az este, későn.

— Jól járt? — Nem szóltott egy hangot sem. Ma egész nap egyedül ült szobáiban, s nem bocsá-tott be senkit!

— Hm. Mondja meg ő nagyságának, hogy kérem egy perczre szobámba! Értette? — Igenis, ezt tájás nem érteni ...

mormogott Márton, s ő az Adél lakosztálya-felé, míg Dengelegi a magáéba vonult be. A bázur itt már levetette álarcát s szabad fo-lyást engedett igazalma kedélyhangulatának. A helyzetet teljesen értették látta arra, hogy Adél nagy zújjal, fényvel valamelyik előkelő család tagjához nűl adja. A rokon-sági összeköttetésnek, pedig nagyobb hasz-nát és előnyét nem élvezhette volna, mint Bontóékál szemben. Az öreg Nusi össze-köttetése a városban a legnagyobb körökig terjedtek s ősi családjának rokonsága által ez összeköttetések igen erősök voltak,

KÜLFÖLD.

A Katkow hagyatéka. Péterváról írják a „Pester Correspondenz”-nek: „Katkow Mihály halála, melynek hírére az egész világba rögtön elvitt a táviró, nem jött váratlanul. Hetek óta tudva volt, hogy a 67 éves aggyastán beteg, kimerült teste a kórak soká ellenállni már nem képes és Katkow felépülését többé nem nyelheti meg. A halálhír mégis mely megilletődést és részvétet keltett minden körben, mert Katkow Mihályt, kevesen szerették bár — sem külseje, sem modora nem volt megnyerő, — de igen sokan tisztelték és önzetlen, a nemzeti ügyet egész terjedelmében felölő, a kitűzött ideális céloknak ösztönzött, sőt kizárólag szolgáló hazafiságot általánosan — még irigyei és ellenségei is elismerték.

Az orosz nemzeti politikára nézve Katkow halála mindenesetre nagy, csaknem pótolhatatlan veszteség, főleg azon oknál fogva, mert nem hagyott hátra szellemi örökösét, nem létezik mai napig Oroszországban egyetlen férfi sem, aki mint ő, oly világosan, szilárdan, akadályt és nehézséget nem ismerő következetességgel tudná kijelölni a fenntartani és fejleszteni az eszmét, melynek közel 30 éven át Katkow akaraterős és kitartó bajnoka volt.

Tolstói gróf és Sumarakov tábornok, kik valamennyi páncosor között meg a leghívebben képviselik a Katkow által kitűzött uralomhoz jutott irányt, nem bírnak sem azon hideg számításával és megfontolással mely Katkow sikereinek és győkei és elmozdítója volt. Az is hátrány a nevezett két orosz nemzeti vezérifigura névére, hogy nagyon is előkelő társadalmi ranggal bírnak s ennek folytán nélkülöznek minden élénkebb érintkezést azon tömeggel, mely Oroszországban annak tekintendők, s a melyet Európában közepes társadalmi rangú emberek s a melyeknél ma már Oroszországban sem képzelhető befolyás az államélet irányára és alakulására. Tolstói nagyon nehezes, Sumarakov igen heves. Míg az első megfontolja, megérleli eszméit s azokat hosszas megfontolás után csodálattal máltó szép formában, de ekkor is még mindig titokzatos szílyolival borítva és csak a kiválasztott személyek által érthetőleg bocsátja közre, az alatti a viszonyok sokszorosan megváltoztattak s egészen más áramlat juthat felszínre, mint a mely ezen eszmék megvalósításának alapfeltételét képezi. A második pedig olyannyira a Skobeleff fájából való katonai, ki mindent azonnal keresztül vinni s minden csomót a kard élével megoldani szeretne, hogy terveivel csak megjelölt a czárt a helyeit, hogy őt azoknak megnyerje.

Katkow örököse nem lehet más, ez idő szerint mint maga a czár; egyedül ő bir azon hidegen számított tehetséggel, türelemmel és kitartással, passzív ellenállási képességgel, ravasz bátortalansággal, mely nem áll minden előre tett lépés után féltéssel hátrálni és céljait ekként lassan bár, de folyton elmozdítani.

És jó lesz ez alkalommal egy általán elterjedt, nagy tévedést elhárítani: Katkow nem volt páncsár, a mint Sándor czár sem az; a Katkow által inspirált politika, melynek immár egyedüli feje és főpajja a czár, páncsár. Ez a politika nem valamennyi sláv egyesítését, conföderációját veszi célba, hanem az ország, vagy praecizebben ki-

küzdte esalódását és az előbbeni fagyos hangon jegyezte meg:

— Alig ismerem én urakat.
Dengelegi visszatartoztatva dühét és még mindig nyájában kérdé:
— Elfogadja az urakat?
— Nem kívánom látni őket.
— Akkor sem, ha az öreg Nusi az ön kezét kéri fia számára?
— Akkor sem.
Dengelegi hangja itt már kezdte a bel-sejében forrongó indulatnak megfelelő jelleggel felvenni:

— Es miért, ha szabad kérdenem?
— Ezt ön kérheti legkevésbé.
— Van-e kifogása ellenük?
— Eppen semmi.
— Es mégis kitesz engem annak a kény-szerhelyzetnek, hogy kossart adjak a derék kis Nusinak? — Pedig imádja önt.
Nagyon sajnálom, de ön igen jól tudja, hogy már szeretek.

— Ah, az a Fegyvernek?!

— Igen. — Különbös is kár volt azokat az urakat ide farsztani; tudhatta egész bizonyosan előre, hogy csakis ez lesz választom. — Adél! Ha kérem, ha könyörgök ön előtt, hogy mindkettőnk érdekében, nyújtsa kezét a kifogástalan fiatal gentlemannek, akkor sem teszi meg.

— Nem!
— Utolsó szava ez?
— Ah, istenem, természetesen utolsó egyszer és mindenkorra.

Dengelegi par pillanatil óralanczának jou-joujával babbát, majd ismét megszólalt.

— Mondja csak Adél, megérdemi Fegyvernek, hogy érte ilyen viszony támadjon közöttünk?

Adél felállott és élesen, bántó unottsággal kérdé:

— Akar valami egyébről is velem szólni?

Dengelegi felpattant ültéből s egy tekintetével meglátta Adél, egyik ablakhoz állott, mialatt Adél elhagyta a szobát.

— Tehát még mindig Fegyvernek? — mormogta magában. Jó. Legszívesebben tudom a szerepemet. Majd én megkérdem Adél helyett tőle, hogy „szeret-e?”

Az ajtón kopogtak. Dengelegi nem hal-lotta. Ez ismétlődött párszor, végre Márton dugta be a fejt.

— Nagyságos ur! A Bontó nagyságos urak, be szeretnének jönni!

A szegény két Nusit el is felelte Dengelegi.

(Folyt. köv.)

fejezve, a muszkaság egyedüli kizárólagos, minden más elemet magába olvasztó felszívó uralmat azon egész területen, mely felett a czár uralkodik és melyet lassankint meg meghódítand. Sándor czár nem föderalista, hanem merev centralista és persz autocrata. Az ő centralismusa nemcsak a kormányzatra, hanem a nyelvre és vallásra is kiterjed: „egy czár, egy nemzet egy nyelv és egy vallás,” ez Sándor politikájának végeztelje, eszményképe. — Es e cél elérére, ez eszményképet megvalósítani épen nem rohamosan akarja; ő nem fog egyhamar sláv ügyekért külförről vinni. miatta pusztulhat bolgár, szerb és cseh; ezek neki csak akkor kellenek, ha s midőn az orosz elembe bekebelezhetők lesznek; ő úgy szólnak csak belháborút visel, lassan, de következetesen fejlesztve a birodalomban a nem orosz elemek megrozsztítását vagy ha nem asszimilálhatók, eltávolítását. Német, zsidó, turkoman, szval minden oly nemzetiség, vagy nemzetiségi rész, mely nem bir vagy nem akar megrozsztosodni, elkergettetik, vagy megsemmisítetik.

Ez Katkow hagyatéka és ez kulesa ama politikának, melyet Katkow örököse, a czár követ.

A luxemburgi kérdésre vonatkozólag, mely a német-alföldi király minden órában bekövetkező halálával okvetlenül felmerül, Bécseből a következőket írják a „Pester Correspondenz”-nek: Tény, hogy a Nassaui Adolf herceg a luxemburgi trónt nem ugyan a maga, de örököse részére követeli fogja. Tény, hogy a német kormány a braunschweigi örökség szabályozásakor a herceget, midőn Cumberland herceg mellőzése folytán az örökséget igényelte, a luxemburgi örökségre utalt és hogy a dolog a badeni trónörökösnek, Vilmos császárnak unokájának Alice nassaui hercegnővel történt házassága alkalmából, újolag megbeszélhetett. Végre az is bizonyos, hogy a luxemburgi ügy azon kérdések közé tartozik, melyek a hármas szövetségben mint casus foederis szerepelnek, melyekre nézve tehát Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország identikus eljárást fognak követni. — E kérdésben azonban Anglia, Belgiumra való tekintetből nem ért egyet a német kormányval és orániai Vilmos halála után is fenn kívánna tartani a personaluniót Németalföld és Luxemburg között. Különböző diplomatiailagyalások folynak és ügyben, melyek alkalmassint európai konferentiához vezetnek.

LEGUJABB POSTA.

— A Német-Francia villongások. Berlinből augusztus 5-iki kelettel jelentik: Az itteni tözsdén ma kedvezőtlenül hatott a „Köln. Ztg.” czikke a német gyárak bezárásáról Franciaországban. Mindazáltal tagadják, hogy ez a cikk félhivatalos jelleggel bírna; azt hiszik, hogy diplomataileg ezek csak akkor fognak bekövetkezni, ha a megrendezabályozott német gyárosok ezt kérték fogják.

A „Köln. Ztg.” e hírei nagy feltűnést keltenek egész Berlinben. E lap ugyanis azt írja, hogy a Weissbach féle gyárak bezárását Meurthe et Moselle departementben, Heredia iminiszter németellenessé megjelgyezése és De-louléte beszédét, melyet Spuller miniszter jelenlétében tartott, Berlinben Németország durva kihívásának tekintik Franciaország részéről. Igen kíváncsiak, osztja-e a német kormány ezt a felfogást és ki fog-e lépni eddigi tartózkodásából Franciaországgal szemben. Továbbá azt is jelenti a Köln. Ztg., hogy Bis-marck szándékolt küssingeni útját bizonytalan időre elhalasztotta.

A tözsdén, hol e hírek egy órákor terjedtek el, jelentékeny árfolyam-esökkenésben éreztették hatásukat. Délután egy zuglap külön kiadásban jelent meg és nagy zajjal árultak a legnépesebb utcákon. Az eladók ezt kiáltották: „Legujabb háborus távirati!” Ez az utcákon bizonyos izgatottságot idézett elő. Csoportok képződtek a sürgönyöket hangosan felolvasták és élénken tárgyalták.

Legjobbán értesült oldalról egy vélekednek, hogy e sürgöny Németország pillanatnyi hangulatának jellemző képét nyújtja ugyan, de hogy sem a közel múlt, sem a legközelebbi jövőben nem észlelhető határozott fordulat a két állam magatartásában. Németország meg Franciaország ezzen utóbbi kihívását is eltűri, a nélkül, hogy tartózkodó állást elhagyná. A küssingeni ut elhalasztása nem áll összefüggésben a politikai helyzettel.

A párisi lapok jelentik, hogy a német hatóságok kiutasítottak 381 francia vasuti tisztviselőt, kik német területen Avricourt mellett laktak.

TÁVIRATOK.

— A király találkozása Vilmos császárral.

Gastein, augusztus 6. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Ferencz József király és Vilmos császár találkozása, mely ma délután ment végbe, rendkívül szívélyes és barátságos jellegű volt. Délután egy órákor az egész gasteini előkelőség vára-kozott királyunkra a Staubinger-szálloda terén, mely a zsufoltság tömve volt közönséggel, úgy, hogy a forgalom egészen fennakadt. Két órákor érkezett meg a vonat királyunkkal és kíséretével s olyan viharos „hoch!”-ok

hangzottak fel, hogy messze túl zajolták a völgyet. A király, ki közvetlen kíséretével együtt polgári ruhát viselt, — erre a furdokastélyhoz ment, hol a lépcső alján a német császár egész kísérete várt reá, viharos hurrah!-t és vivat-ot kiáltva. Ferencz József király akkor a német főudvarmester, Thun gróf helytartó és a főhadseg kíséretében felment a lépcsőzetem. — Alig ért az előcsarnokba, előtte állott Vilmos császár, ki elébe jött. A két uralkodó kezét fogott és a legmelegebben megölelték egymást. Majd bementek az elfogadó terembe, hol rendkívül bizalmasan és barátságosan üdvözölték újra egymást. Királyunk egy félórát töltött Vilmos császárral, s a furdokastélyból a Straubinger-szálloda ment, hol az aristocrata és a főméltóságok fogadták. — Este fényes kivilágítás volt.

— Milán királyi Budapest.

Budapest, aug. 6. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Milán szerb király Sándor trónörökösrel ma délelőtt ide érkezett. A magyar államvasutak központi indokházában a szerb consulat, a budapesti főkapitányság, a vasutiszigazgatóság képviselői Zichy Jenő gr. és nagy közönség fogadták. Rövid társalgás után Milán és fia az „Angol királyné”-hez hajtott. Holnap Tatra-Füredre utaznak.

— Leszakadt emeleti folyosó.

Budapest, aug. 6. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A királyi utca 9. számú házban, ma délután a 2-ik emeleti udvari folyosó a rajta álló három személylyel leszakadt és zuhanásában magával rántotta az első emeleti folyosót s beszakította a pincézt is. A zuhanást szerencsétlenül közül egy fiatal leány meghalt, egy férfi és egy nő a Rókus-ban haldokolnak.

NAPTÁR.

Augusztus 7. Vasárnap. Róm. cath. naptár: B. 10. Kajtán hr. Prot. naptár: B. P. Tr. Donst. Görög orosz naptár (Julius 26.) D. 9. Hermel. Nap két 4 óra 44 perczkor. Nap nyugszik 7 óra 25 perczkor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Az árvaház ügye. Az árvaházépítő bizottság jelentése, melyet annak idején részletesen ismertettünk lapunkban, tegnapi ke-rült Arad város tanácsa elé. A bizottság tadvalevőleg az árvaházat a Maros-partra kívánta építtetni és e végből a kis körút 24. 25. 26. 27. számú telkeit kéri a várostól. A bemutatott terv szerint az építés költségei összesen 53.550 frtra vannak előirányozva, míg az alap jelenleg 59.471 frt 50 krból áll. E kérdésben a tanács hosszú vitába ért. Az egyik nézet teljesen alkalmatlannak találta a helyet s egy-uttal kifogásolta azt, hogy az árvaház nagy költségre kerülne palotaszertű díszlet építtessék fel. Felhozott az is, hogy az a hely hová az építés tervezve van, a város legélénkebb része lesz, a sétányon idővel egész éjeleken át fognak muszkálni, nagy lesz a zaj és az árvaházat eokkal célszerűbb elvonult csendes helyre építeni. Felmerült az a vélemény is, hogy két árvaház építendő, egyik a Gájban, a hol az árvák a földmívelés, kertészet és egyéb gazdasági szakokra lennének előkészítendőek, mire nézve itt a gyakorlati kiképzést is megkaphatnák. Az árvaház helyül különböző telkek jöttek kombinálásra egy a Sina-féle, a Kiss-Ernő-utcai Edelspacher-utcai és Dező-utcai városi telkek. A tanács végre abban állapodott meg hogy a közgyűlés elé ama javaslatot terjeszti be, hogy a bizottság által kijelölt hely alkal-matlan lévén, más telek szerzendő be. A terv ellen kifogást nem emel a tanács, csupán a külső díszben való takarékoskodást ajánlja.

— A tanácsülésből. Arad város tanácsa tegnapi délelőtti érdekes és fontos ülést tartott, melyen a folyó ügyek elintézésén kívül az augusztusi közgyűlés ügydarabjainak egy részét is letárgyalta, illetőleg javaslatlalt látta el. Az ülés tárgyaitól hirrovatunk különböző helyein tudósítunk.

— Az augusztusi közgyűlés. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának f. évi augusztus hó 10-én d. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésére folytatolag a következő ügydarabok vettek fel: 27. A szünügyi bizottság jelentése, a színházi vasfüggöny hely-reállítás tárgyában. 28. U. A. színházi gázmotor hely-reállítás tárgyában. 29. A tanács jelentése, a betegség, vagy szellemi fogyatkozás tekintetében munkaképzetlenné vált tisztviselők, vagy a segéd és kezelő személyzettel való elbánás iránt alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában beérkezett belügyminis-ter intézkényre. 30. U. az Ludovay Tóth István alrnörök kérvénye magán felek által kért ingatlan birtok becsülésének díjazása tárgyában. 31. A t. orvos hr. jelentése Takácsné, Bertus Katalin, és Pinter Julcsa, okleveles szu-léznők oklevélnek kibírdetése tárgyában. 32. A tanács jelentése Mittelmann F. D. által az iránt beadott kérvényre, hogy a Holtmaros szabályozása költségeihez általa megajánlott 8000 frtból még hátralévő 750 frtnak lefelezése halasztás adassék. 33. U. a Löwy Salamon és társai által a pálinkamérsi jog házilagos kezelése iránt beadott kérvény tárgyában. Arad, 1887. aug. 6-án l. nstitoris Kálmán főjegyző.

— A Marospart beosztása. A mérnöki hivatal betervezte a tanács elé kimutatását arról, hogy miként osztassanak be a maros-parti telkek. A kimutatást az építészeti bizottság is helyesnek találta s azt ajánlja, hogy a telkek eladásá esetén önként 10 frt legyen a kikültési ár. A tanács a kimutatást a közgyűlés elé terjeszti.

— A pálinkamérsi regále kezelése tárgyában több száz aláírással ellátott kérvény érkezett a város közönségéhez a házi kezelés behozatala iránt. A kérvényekhez arval indok-ljak folyamodásukat, hogy a bérbeadás ut-ján nyert jövedelemmel szemben a város egyébb jövedelmei csökkenének, sok ember ténkre menne, a pálinka rossz minőségű lenne stb. Errel kapcsolatban a gazdasági szék be-nyújtotta a megtartott árverés eredményét, mely szerint — mint már — megírtuk — a járadékon és pótdón kívül 62250 frt jöve-delme volna e jogból a városnak. A tanács a kérvényezők érveivel szemben különösen azon okból, hogy a házi kezelés után a tett szá-mítások szerint csak 37—38 ezer forint volna nyerhető, azt javasolja a közgyűlésnek, hogy hogy az árverés eredményét hagyja jóvá és a bérbeadást határozza el.

— Partvédművek. A parti bizottság egy előterjesztést intézett a tanácshoz, melyben felsorolja, hogy miféle partvédelmi munkálat-ok válnak szükségessé. A felső marosparti részen az utóbbi időben több sarkantyú lett kiépítve. Ezek közül az első meghosszabbít-andó, a többi hely-reállítandó, míg a kősar-kantyukon kisebb javítások eszközözendők. A kincstári hídól a hajó-utcsig terjedő vona-lon a várbeli katonák egész közel a vontató-uthoz ássák vadász-árkaikat, miáltal a partok-nál nagyban rongálódnak. E tárgyban át-fognak írni a várparancsnoksághoz. Az alsó Maros-parton a Thököly-árokotól a város határáig a sarkantyúk meghosszabbítandók, míg a szakadással két új sarkantyú építendő. A tanács azt javasolja, hogy e munkák a vizálás és partvédműl pállásához képest teljesítendők. A hajóutcsigától a Spitz-féle gyárig terjedő vonal kikövezése tárgyában a mérnöki hivatal felhívandó, hogy tervet és költségvetést ké-szítsen.

— Huszárok lövésznyo. A 14-ik hu-szárezred tisztikara és részben legénysége f. hó 14-én délután 2 órákor — mint egy la-punkhoz beküldött műsor közli, — Jnagj lö-versenyt rendez. Pályabírákúl Varg a Emil és Weuse Ernő vezérőrnagyok, Káro-lyi Tibor gróf, továbbá Zaitsek Károly, Janki Lajos és Francke Lajos ezrede-sek fognak szerepelni. Novaczak Mátyás és Stieber Ferencz századosok a stornal. Soltész Bertalan százados és Appel Jenő báró főhadnagy a mérlegnél lesznek, míg a fálafelügyeletet a Goston Elek al-ezredes, Lázár Frigyes százados és Breda Viktor gróf főhadnagy teljesítik. A műsor a következők:

1. Sikverseny tiszti lovak számára. Távolaság körülbelül 3000 méter súly-kiegyenítés nélkül. Betét 3 frt. Az első tisztelet-díjat nyer Zaitsek ezredesétől és a betétek felét, a második tiszteletdíjat a p-pel báró főhadnagytól és a betétek harmadik felét a harmadik betétnél levonásával, a harmadik tiszteletdíjat ugyancsak Zaitsek ezredesétől.

2. Altiszti sikverseny, szá-zadonként két lovalassal és az utászszázad egy lovasával. Három díjjal.

3. Kis sikverseny tisztek, tiszt-helyettesek és önkéntesek számára. Távol-ság 3000 méter. Súly 75 kilo, telivér 3 kiloval több. Betét 5 frt. Elsőnek tiszteletdíj, az ezred hólgyeitől és a betétek kétharmada a másodiknak tiszteletdíj Zaitsek ez-redesétől és a tétek egy harmada.

Nevezve vannak:

Zaitsek Károly ezredes „Viha”-ja

kék-sárga;

Zaitsek Károly ezredes „Imre”-je:

kék-sárga;

Breda Victor gróf főhadnagy „Frit-zi”-je: vörös;

Villani báró „Gázlán”-ja: kék-vörös;

Joannovits főhadnagy „Vil-lám”-ja: kék-vörös;

Vetsey hadnagy „Babám”-ja: vörös-kék;

Fodor hadnagy „Fecske”-je: kék-vörös;

Kémárky főhadnagy „Hajás”-a

fehér;

Kahlig hadnagy „Delibáb”-ja

sötétvörös;

Kövérek önkéntes „Kincsem”-je:

vörös;

Karsai önkéntes „Jum-jum”-ja.

4. Huszárok sikverseny szá-zadonként 2 lovalassal és az utászszázad 1 lovasával 3 díjjal.

5. Lovas-club sikverseny e nyitva minden lovas-clubbeli tag lovai számára. Normalsúly 75 kilo, telivér 3 kiló-val több. Távolaság 4000 méter; akadály 1 mé-térrel nem magasabb. Tét 10 frt. Az első 150 frt a lovasclubtól és a betétek fele, a második díja 50 frt, a lovaslő-clubtól s a té-ték másik fele a harmadik betétnél levoná-sával.

Nevezve vannak:

Zaitsek ezredes „Páratlan”-ja:

kék-sárga, lovagolja Bagianszky hadnagy

Zaitsek ezredes „Kedves”-e, lova-golja Joannovits hadnagy, kék-sárga.

Adler főhadnagy lova lovagolja a tu-lajdonos, kéksükré;

Villani báró főhadnagy „Gázlán”-ja

lovagolja a tulajdonos, kék-vörös;

Dadány főhadnagy „Czimbara”-ja

lovagolja a tulajdonos.

— A ki végig hű magyar volt. Log a

Trájan, Torontálmege főszármvője e hó

1-én meghalt Nagybecskerekben, életének 67-

dik évében, s egész életén át tanusított haza-

fisága érdemessé teszi arra, hogy ne csak

egyszerűen vegyünk tudomást elhunytáról. A

boldogult 1847-ben es. kir. hadnagy volt, de

a szabadságharc kitörésekor a magyarokhoz

szegődén, Damjánics alatt honvéd-ör-

— Reizner János, az ismert nevű szedi tudósak, közelebről új módon fog megenni, mely „A Régi Szeged” II. kötetét pezi, és „A köbárány s a kun puszták per-e” címet viseli. E nagybecsű történelmi mű tartalmát rövid körvonalokban a következő: Bevezetés. Dorosma város kérelme szegedi vár falába befalazva volt köbárány, mint a régi dorosmai templomból megakadt egyetlen emlékek, átengedése irat. Imre Károly, Dudas Gyula és Zádory Károly hírlapi vitaja. — I. Dorosma városa. Első feltétele 1340-ben. 1408-ban 78-ban pusztulóban. Temploma 1502-ben a 15-ös évsz. Csongrádmegyéhez tartozott. A bácsi és a török uralom. Az 1699-ki marai összeírás. II. A szegedi vár építése és a vár műemlékei. A szegedi vár a mohácsi és Istvánffy, Verancsis és Szenci Dósa lázadásáról. Török őrök a szegedi őrök. A törökök a szegedi várat újra építik. De körül nem hozták építési anyagokat. A körül kikerült emlékek. Az 1686-iki s 1704-iki ostrom és a vár kijavítása. Felírások a vár tornyában. Hamisítványok a városi megővására. III. A kun puszták szűnülése. Szeged a Hunyady ház tanterítetén hiva. A város szolgálati. Hunyady és Mátyás király elismerései. Mátyás új szabaddal levelei Szeged részére. Összes kun pusztákban a szegediek ősi legelési jogát biztosítja. A kunok foglalkásai, s II. és III. király alatt a bácsi és budai országyűlések. IV. A török hódoltság. Eszterházy Miklós biztosító levele. Dorosma és Szentbáty nem kun terület. A kun puszták szűnülése. Eszterházy Zsigmond Szeged használatát a kun pusztákban megszorítja. A kun puszták használatáról és Dorosma, Szent-Mihály-telek birtokáról a német szegedi endi indított per. I. Lipót király a kunokat elzalogosítja. A kunok terjeszkedése pusztákban. Orsz. István, a kunok főkapja. Szeged a puszták kibérli. A bérletől szűnül. Dorosma telepítése. Szeged és Dorosma lakossága egymás ellen barczban. Törszváry főbíró. Tárgyalások Bécsben. Panasza országyűléshez. Készülődés a perre. Tanulmányok. A dorosmai templom s köbárány körül bizonyíték. A per megindítása 1724-ben. Végzés. A külterület benépesítése. Podháczky György főbíró. Orsz. újabb hatalmasa. Új adománylevelek szerzése s a birtokosok rendezése. Az 1731-iki évi vizs. ut. Újabb egyezség s új adománylevelek közközlése. Kárász Miklós főjegyző, s a hor-sz.-péteri uralom megszerzésére írá-

törekvések. V. A kőbány mint mű-
ek, mint symbolum és mint ezim. A
obány román stílusú műemlék. Agnus Dei.
A szegedi elpusztult templom maradványa.
A bány mint ezim állat Szeged és a többi
varosok czimereiben. III. Károly ezim adomá-
nya. Szeged régi pecsétje. A hamis pecsét.
VI. Októbertől 1722-1723. évekig 10 drb.
VII. Rajzok 6 műmelléklet, s egy régi tér-
kép. E mű rendkívül érdekes részleteket is-
mert Szeged hajdanoki történetéből, nevo-
zetesen a Hunyadyak korából, de különösen
a város birtokviszonyait, s főként az 1716-
1731-ik években folyó küzdelmeket tárgyalja és
Szeged régi képét a legapróbb részletességig
vonzó alakban s igen érdekesen ismereti.
Bizton mondhatjuk, hogy a mű megjelenése
után a legszigorúbb igényeket is kielégíti s a
mint a „A Régi Szeged” I. kötetéről, úgy az
általunk kiadott II. kötetéről is a kriti-
ka, a hírlap-írók és a nagy kö-
zönség is a legkedvezőbben fog nyilatkozni.
Az Endrén y i t e s t v é r e k kiadásában
megjelenő mű csirna s kiállításra az I. kö-
tetnek minden tekintetben méltó társa leend,
s az illusztrációi kivitele is a legképelesebb
lesz. A mű 11 irvny terjedelmű lesz, s annak
előfizetési ára 1 frt 30 kr. Bolti ára magasabb.
lesz. Az előfizetési pénzek előre f. é. szeptember
hó 8-ig küldendők be a kiadóhivatalhoz. A
mú folyó évi október hó végén fog megjelenni,
a vidéki előfizetőknek 10 kr. postai szállítási
költség megtérítésével fog megküldetni.

KÖZGAZDASÁG.

Az „Aradi Lloyd” heti tudósítása.

— augusztus 6.

Miután a hét legnagyobb részén át is-
mét tropikus hőség volt, tegnapelőtt éjjel ne-
hány óráig esett, minek következtében a le-
vegő némileg lehűlt. A vidékről még mindig
nem érkeznek hírek esőről, és a kapáló nö-
vények legnagyobb része lassan elszárad. A
helybeli termelők nyilatkozata szerint a mi

vidékünk tengeri és dohány termése igen si-
lány lesz.

A cséplési munkák mindenütt folytat-
ban vannak és többnyire, legkivált a búzát
illetőleg kielégítő eredménnyel, noha a re-
méltnél, vagy más vidékek jelentésénél, sok-
kal kevesebb.

A gabonaszüretben az élettelenesség folyton
tart és zón körülme, hogy mind az áru-
közponatok az árak hirtelen alá szállanak,
ugy a fogyasztást, valamint a spekulációt bá-
torítanák, és minden ármeghatározást lehe-
tetlenné teszt.

Búzában Aradon és Új-Aradon alig
volt 3500 mm. behozatal, és ezen csekély
mennyiség is többnyire molnárok által lett f.
5.80-6.30-ig megveve. Egy néhány száz
munzsa terjedő zárlatok is voltak f. 5.50-
6.20-ig.

Rozs igen kevés lett behozva és lehető
változatlan árak mellett kelt el f. 4.60-7.00-ig
mmként és hasonló árak mellett kisebb men-
nyiségű kivitel is volt Csohorszagra. A mi-
nyőség ez idén kiválóan szép.

Arpa alig 500 mm. került a piacra
és helyben f. 4.50-5.00-ig lett véve. Az arpa
színe ez idén különösen fehér, a szem kiké-
pődött a szomszédos államokról néhány ko-
csi jobb minőségű áru lett f. 4.60-4.80-ig
külföldre szállítva.

Zab még csak igen kevés van csépelve
és f. 4.50-ért volt egy kevés kinalat, csekély
vételkedv mellett.

Kukorica a szilárd, f. 5.30-5.40-
ig volt egynehány ezer munzsanyi forgalom.

Vegyes közlemények.

— M. kir. államvasutak. Az 1885. évi
szeptember hó 1. óta érvényben álló Elba át-
viteli díjszabásokhoz VI. pótlék jelent meg,
mely folyó évi augusztus hó 1-ével lép ha-
tályba. Ezen pótlék, mely új díjtételeket és
helyesbítéseket tartalmaz, a kötelekben részes
vasutagazdaságoknál, a magyar kir. állam-
vasutaknál a díjszabási osztályban (Andrássy-
ut 75.) megszerelhető. Budapest, 1887. au-
gusztus hó 4. az igazgatóság.

— A Magyar-Francia biztosító rész-
vény-társaság (Franco-Hongroise) életbiztosí-
tási osztályához 1887. július hónapban be-
nyújtott 317 ajánlat 635,300 forint összegről
és kiállított 350 kötvény 600,085 frt biz-
tosított összegről. Az 1887. év január 1-től jul-
vegeig 2487 ajánlat 4,720,040 frt összeg-
ről nyújtott be és 2340 kötvény 4,38,726
forint biztosított összegről állított ki. Az aradi
vezérigazgató Atezel Péter u. 1. sz. a.

Szasszúlet.

(Augusztus 6.)

(B.) A múlt héten a kereslet valamivel
gyengébb volt, minek folytán csendes hang-
ulat mellett az árak hanyatlottak.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban 27-
27.25, kicsinyben 27.75, hordó nélkül per
100 liter.

Budapesti gabnatozsde.

(Augusztus 6.)

Gyenge kinalat, mérsékelt vételkedy, a
forgalom 5000 mm. volt, változatlan árakkal.
Tavaszi buza 7.30-7.32, őszi buza 6.77-
6.79, szzi zab 5.30-5.32, tavaszi zab 5.65-
5.67, tengeri augusztus-szeptemberre 5.27-
5.28, tavaszi tengeri 5.37-5.39, káposzta-
repeze 11.75.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1887. évi
augusztus hó 6-án.

Magyar aranyárjárdék 6 sz.	100.75
Magyar aranyárjárdék 4 sz.	87.45
Magyar papírjárdék 5 sz.	150.50
Magyar vasuti kölcsön	97.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	115.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 2. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 3. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 5. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 6. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 7. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 8. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 9. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 10. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 11. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 12. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 13. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 14. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 15. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 16. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 17. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 18. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 19. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 20. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 21. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 22. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 23. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 24. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 25. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 26. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 27. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 28. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 29. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 30. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 31. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 32. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 33. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 34. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 35. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 36. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 37. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 38. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 39. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 40. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 41. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 42. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 43. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 44. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 45. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 46. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 47. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 48. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 49. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 50. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 51. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 52. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 53. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 54. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 55. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 56. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 57. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 58. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 59. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 60. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 61. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 62. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 63. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 64. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 65. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 66. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 67. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 68. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 69. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 70. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 71. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 72. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 73. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 74. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 75. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 76. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 77. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 78. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 79. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 80. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 81. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 82. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 83. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 84. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 85. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 86. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 87. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 88. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 89. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 90. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 91. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 92. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 93. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 94. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 95. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 96. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 97. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 98. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 99. kib.	104.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 100. kib.	104.25

552 3-3

Aradmegyei ármentesítő öblözet.

Meghívó.

Az Aradmegyei ármentesítő öblözetnek f.
hó 11-én d e 10 órakor Erdőhegyen az öblözet
irodájában megtartandó rendkívüli közgyűlé-
sére az érdekeltség tisztelettel maghivatik.

Kis-Jenőn, 1887. augusztus hó 1-én.

Elemér Jeno
öbl. titkár.

A közgyűlés tárgysorozata.

1. A nméltóságú közmunka- és közleke-
désügyi miniszteriumnak 23450-1887. sz. a.
kelt rendeletének, mely szerint a vas fix pon-
toknak több ponton felállítását, az összes gát-
szakaszoknak pontos bejelölése s azoknak fel-
vétele, a gátaknak a május nagy víz felett 1
méterrel magasabbra kiépítése, és az erre szük-
séges költségek kölcsön utján előleges be-
szerzése, továbbá a gátfelügyelőknél szaporítása
és még egy mérnöknek ideiglenes alkalmazása
elrendeltetik — felolvasása.

2. Aradmegye alispánjának 10278-1887.
sz. alatti intézményének, mely szerint az öblö-
zet gátjainak felemelésére figyelmztetik — fel-
olvasása.

3. A nméltóságú közmunka és közleke-
désügyi miniszterium 8644-1887. sz. a. ren-
deltetésének felolvasása a védőtöltesek közötti elő-
térnek művelési módja a hullámtér megállapí-
tása tárgyában.

4. A nméltóságú közm. és közlekedés-
ügyi miniszteriumnak 48281-1886. sz. a. in-
tézmenyének felolvasása, melyben a Csohós-
ér árvédelmére költött 1698 frt 14 kr-nak megfi-
zetése kívántatik az öblözetből.

5. A nméltóságú közm. és köv. ügyi
miniszteriumnak a pogányéri zsill-felépítési he-
lyének próbafurások általi megállapítása iránt
59-1887 sz. a. kiadott rendeletének felolvasása.

6. A Fekete-Körösön, Belényes vidékén
államköltségen eszközöndő vízmérték fellátása
s a magas vízállások távra utáni jelzése végett
táviradai összeköttetésnek létesítése végett a
n-méltóságú közm. és közlek. ügyi miniszte-
riumhoz beadandó kérelem iánti megállapodás.

7. Egyéb felmerülő ügyek tárgyalása és indítvá-
nyok elintézése.

Gabonazsákok,
Gépolajok,
DOHÁNYZSINOROK,
Gépszijjak,
legjobb minőségben és legolcsóbban
kaphatók
Reich B. Károly
üzletében Aradon, szabadságtér 1. sz.
Ugyanott 3000 darab használt
4 nyüstös zsákok
igen olcsó árért
adatnak el. 6*

Ház eladás.
Békés-Csabán
a főtéren lévő 1001-ik számú ház
szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad:

Sztaricskay Pál
B.-Csabán, 1899. házszám alatt.

Árlejtési hirdetmény!

A város részére a folyó évben szükséges
kocsit kövezésre alkalmas minőségű 7250 da-
rab 18 cm. méretű köbök és 500 darab 18/27.
cm. méretű kötő-kő szállítása iránt 1887. évi
augusztus 9-ik napjának d. e. 10 órakor a

városház földszinti termében árlejtést tart a
gazdasági szék.

Kikiáltási ár 1000 drb köb-kőre 240 frt,
megjegyeztetik, hogy a kötő-kövekből kettő,
három köböknek számítatik.

Bánompénzületeendő 240 frt pénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli ár-
lejtés megkezdése előtt nyújtandó be, s csak
akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő
kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja. Az árlejtési feltételek a gazdasági szék
elnökénél, Parecz István tanácsnok úrnál megte-
kinthetők.

Varjassy Lajos
aljegyző.

Zálogtárgyak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul
adni, hogy

1887. augusztus hó 9-én kedden,
dél előtt 8 órakor a tek. városi kapitányi hivatal egy
közönséges jelenlétében, ülteteliséggel, Kossuth-utca
12. sz. azon

zálogtárgyak,

melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határ-
idejük meg nem hosszabbítottak, a legtöbbet igénynek
kézpénzfizetés mellett el fognak adni.

Arad, 1887. július hóban.

Weiss Dávid.
217-3.3

5582-1887. al. Csanád vármegye alispánjától.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszte-
rium az 1887. évi július hó 27-én kelt 44008.
számu rendeletével a megyei közházhoz telken a
ragályos és heveny-fertőző beteg részére tervbe vett

pavillon és fürdő felépítését,

továbbá a főépületnél eszközöndő kisebb átala-
kításokat, 7787 forint 04 kr. összeg erejéig en-
gedélyezte.

A fentemlített munkákat fogantatásának
biztosítására céljából az 1887. évi augusztus hó
25. napjának d. e. 10 órájáig az alispáni hi-
vatal helyiségében tartandó zárt ajánlati ver-
senytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a
fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására
vonatkozó, az engedélyezett költség után szá-
mitandó s a részletes feltételekben előírt 5 szá-
zaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat
a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hi-
vatalhoz annyal inkább igyekezzenek beadni,
mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem
fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó mű-
szaki művelet és részletes feltételek az alispáni
hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, napon-
kint megtekinthetők.

Az árlejtés eredménye a nm. m. kir. bel-
ügyminiszterium jóváhagyásától tétetik függővé.
Kelt Makón, 1887. évi augusztus hó 3-án.

Meskö Sándor,
alispán.

561 1-1

1218-1887. Arad sz. kir. város polgármestere.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint Arad
sz. kir. város törvényhatóság bizottsága leg-
több adót fizető tagjai 1888. évre érvényen
bírándó névjegyzékének összeállítására alapul
szolgáló adóhivatali kimutatás 1887. évi augusztus
hó 8-tól 17-ig bezárólag az 1886. évi XXI.
t. cz. 25. §. rendeletéhez képest a városháza
tanácstermében közszemlére kitétetik.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester.

Alapított
1869.

Alapított
1869.

Nyári áruk

legelőnyösebb bevásárlása

Obetkó Kálmán

üzletében

Aradon, főter 39. sz. a.

Kalapok nemezből fuknak kr. 70. 80, frt
1. 120. Uraknak igen csinos kalap kapható frt
1.20, 1.50, 1.80.

Sapkák fuknak és uraknak kr. 40, 60, 80
frt 1. 1.20.

Szalm kalapok férfiaknak és hölgyeknek
igen nagy választéban.

Ingek, színes és fehér igen jó készületek
gallér 1 és a nélkül uraknak frt 1.20 1.60, 2.50,
a munkás ingek, színes igen erge kr. 70, 80,
1 frt.

Fülingek hasonló arányban.

Labraválók, magyar és német szabás frt
1.25, 1.60.

Gallér férfiaknak, legdivatosabb formák 6
darab frt 1. 1.10, 1.20.

Kézleők férfiaknak, párja kr. 30, 35, 40.

Nyakkendők, kész csokrok igen nagy vá-
lasztékban, kész csokor mosó szövetből 10, 15.
Selyemből 25 krtól fölfele.

Zsebkendők, pamutból fehér és színes, szél-
lel 6 darab frt 50, 60.

Vászon zsebkendők 5 darab frt 1.50-4.

Napernyők pamutból, kisebbek kr. 60, 80,
nagyobbak frt 1. 2.50.

Selyem és atlasz napernyők frt 2. 2.50 3
egész finom Surach és divatos selyem en tont
cas napernyők 90 krtól 2 frt 50 krig. frt 4-5.

Esőernyők pamutból kr. 80, frt 1. 1.20,
Clottból frt 1.40, 1.80, gyapjuszövetből frt 2.50-tól
fölfele.

Selyem esőernyők frt 3.75, 4, 5, 8.

Esőköpenyek mintázott gummi szövetből
bársony színes hölgyeknek frt 9, 10.

Esőköpenyek keresztbe szövött gummi, bő-
ven lovaglás és vadászathoz alkalmas frt 8.50, 9.50
15., megrendelésnél a köpeny ható hossz mértéke
szükséges.

Női lábbelik magas szálal, ruganyal, lakkos,
sima frt 3, 3.50, 4.

Női felezpők frt 2. 2.50, 3.

Női comotezipők közönséges bőr vagy szö-
vet kr. 90, frt 1. 1.50, finomabb frt 2. 2.25.

Nagy választék női lábbelik keztü, zerge
és erősebb bőrből frt 3.50-5-ig.

Gyermekek lábbelik a legkisebb koruktól
14 évesig, különös gondallal kiállítva.

Férfi lábbelik, kitűnő készületek fénymá-
zos bőr frt 3.20, 4.50, 5.50.

Férfi lábbelik keztübbőr, lak, vagy orosz lak
frt 5.75, 6.50.

Harisnyák és egyéb kötött és szövött áruk
kiváló jó minőségű gyermekharisnyák közönséges
és terden felül, a korhoz és minőséghez ké-
pest kr. 15-50-ig.

Női és férfi harisnyák kr 20-1 frt 20-ig

Alsóingek, az ugynevezett izasság szarítók,
egy színű és csikos, 70 krtól 1 frt. Dr. Jäger-
fele alsó ingek és nadrágok.

Háztartási készletek. Evő kanalak és egyéb
készlet alpacca és ezüstölt alpacca csinal ezüstből,
20 évi jóállást mellett. Legújabb Thioérez evő-
készlet, kanál kés és villa.

Tálcaak plén, és a. apaccából.

Kávé főzők felöntő és foraló készülékek.

Theafőző bouloir és samovarok, britania
kannák.

Gyertyatartók réz bronze és alpacca önt-
vényből.

Madár-kalitkák festett és ezinezett fából,
hasznok asztallak. Thea és virág asztallak. Mindezek-
ről külön árjegyzék létezik.

Gyermekek bölcső-kosarak

Wallfisch Armin bank- és váltó-üzlete Aradon.

Magyar nyeremény-kölesön-igérvények,
huzása 1887. augusztus 13-án.
Főnyeremények: 150,000; 15,000 és 5,000 forint.
Ára 3 frt 50 kr. bélyeggel együtt.

Helyi papirok vétele és eladása.
Elolegek értékpapírokra és sorsjegyekre
a legjutányosabb feltételek mellett.
Kihuzott sorsjegyek és kötvények
bevitel és lezárolása.
Időben bankjegyek, szelvények, arany és ezüst pénzek beváltása.

3%-os osztrák földhitelintézeti
záloglevél-sorsjegy-igérvények,
huzása 1887. évi augusztus hó 16-ikán,
Főnyeremény: 50,000 forint.
Ára 1¹/₂ forint bélyeggel együtt.

516 3-8

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Kiadó üzlethelyiség.

B.-Csabán

a főtérén lévő Biener B. és Laszky-féle házban, mely a város legszebb és legélénkebb helyén fekszik,

egy tágas 558-23

üzlethelyiség

és hozzátartozó magtárral együtt

bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Biener B. és Laszky-czég
B.-Csabán.

Legjobb és legolcsóbb
tűzi fecskendők.

Tudatom úgy a t. közönséggel, mint különösen az érdemes előjárások és gyarapodások, hogy bármely tűzfecskendőt olcsóbban és jobb feltételek mellett vagyok képes kiszolgáltatni, mint bármely más gyár képviselője.

Az általam képviselt gyár minden eddigi kiállításokon az első díjjal lett kitüntetve.

A tűzi fecskendők

a megrendelő által megjelölt vasúti állomáshoz díjmentesen szállítottnak.

E gyár fecskendői a „Nagyvárad” önkéntes tűzoltó-egysége által 15 éven keresztül használtattnak és kitűnőnek bizonyultak.

Bizonyítékot adhat: Nagyvárad, Belényes, N.-Szalonta, Beél, Er-Mihályfalva, Derecske, Zsárány, Nagy- és Kis-Szántó, Áttás, Köröscsög, Nagy-Harsány, Gyapja, Fugyi-Vásárhelyi köröscsög, 7 géppel, Uchil, Kis-Ujfalu, Bottyan, Kis-Jenő, P.-Szőlős, Csánados, Er-keserű, Székelyhid, Kálmán és Léderer-féle szeszyár, Moskovitz-féle szeszyár, Rijn-anóczy-féle gyártólép 4 géppel és még számos kisebb gép tulajdonosa.

Tűzoltó-egységek és községek tűzi fecskendőt

2 évi törlesztésre is kaphatnak.

Fő előnye az általam eladott fecskendőknek az, hogy szelepei egy csavar lecsavarása által kivehető és egy perc alatt ismét visszahelyezhető, és így a tűzveszélynél előforduló bajoknál azonnal segíte van, holott más fecskendőknél egy fél óra kell, míg azt rendbe hozzák.

Ezen tűzoltás körüli igen fontos esetrekre az igen t. közönség becses figyelmét bátor vagyok felhívni.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen.

Diósy Soma,

Janak G. A. tűzi fecskendő-gyár képviselője
Nagyvárad, fő-utca.

424-10.10

MERKEL CIRCUS.

Ma vasárnap, augusztus hó 7-ikén

2 nagy disz-előadás

délután 4¹/₂ és este 8 órakor.

Holnap

hétfőn, augusztus 8-án visszavonhatlanul

2 nagy bucsu-előadás.

Minthogy holnapután, kedden, f. hó 9-én

Temesvározt tartjuk az első előadást,

Aradon tartózkodásunkat lehetetlen meghosszabbítani. és hétfőn visszavonhatlanul az utolsó két előadás tartatik itti.

560 1-1

Merkel K., igazgató.

IFJ. KÉZSMÁRKY ISTVÁN

BUTORTERME ARADON,

CASINO-ÉPÜLET, A MINORITA-TEPLOMMAL SZEMBEN.

Kedvező alkalom olcsó butorvásárlásra!

Üzlet-feloszlás miatt raktáron lévő butoraimat — készpénz fizetés mellett — tetemesen leszállított áron árusítom.

2 szekrény, egy ajtóval, diófából	32 frt.	—	król	1 pamlag 6 székek	36 ft.	—	król
2 egy diófából	24	—	—	1 kanapé és 6 szolyszék, jute v. ripsz	35	—	—
1 mosdószekrény diófából	11	—	50	1 kanapé és 6 szolyszék felselyem	100	—	—
1 éjjeli szekrén. diófából	5	—	—	1 kanapé és hat szolyszék felselyem	120	—	—
1 kredenz diófából	24	—	—	1 kanapé és 6 szolyszék plusch	125	—	—
1 trümfő 1 ajtóval diófából	11	—	50	1 ottoman	25	—	—
1 kihuzó asztal 14 szemelyre diófából	14	—	—	1 háló pamlag jute vagy ripsz	28	—	—
1 háló-szoba berendezés diófából	160	—	—	1 pamlag jute vagy ripsz	16	—	—
1 ebédlő szoba diófából	140	—	—	1 szalon asztal	9	—	—

Felhívom a t. közönség szíves figyelmét nagy butortermemre, mely fénytelen (matt) tölgy- és diófa hálószooba és ebédlő berendezésekkel különösen nagy választékban van felszerelve. Becses látogatásáért esedezik.

Tisztelettel

Ifj. Kézsmárky István.

458-10*

Ügynökök kerestetnek

fix fizetés és magas provisio mellett azonnali felvételre ugy helyben, mint vidéken.

Közelebbi felvilágosítással szolgál

Szántó A.

529 2.6

Iroda: vaskapu-épület, Szaba dságtér

Az 1885. évi országos kiállításon nagy
éremmel kitüntetett: **Verseny és ki-
vitelképességért, nagyban termelés
és fontos javításért.**

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertára

s művegyészeti laboratoriuma

ARAD, Szabadságtér 1-ső szám.

A PO-HO

Chinából hozzánk származó gyógyszer rövid idő alatt Európaszerte híressé lett s orvosi körökben is feltűnést keltett azon hatalmas erejénél fogva, melylyel az eddigi gyógymódokkal a legtöbb esetben daczó betegségek, mint migrain vagy féloldali fejfájás ideges fogfájás, fejszába, sőt még a gyomorszába és egyéb idegbajok is — vele gyorsan és kiváló sikerrel gyógyíthatók.

Használati utasítás: Ujhegygyel 1-2 cseppet kell dörzsölni a szerént, a mint az ideges fájdalom itt vagy ott mutatkozik erősebben, a homlokban vagy halántékban migrain esetében; az arczsonton arczsábnál; fejtetőn vagy tarkon egyéb fejfájásnál; az állkapczán ideges fogfájás esetében, a gyomor tájon gyomorzsábnál, vagy hystericus hányingerén.

A PoHo különben is igen illő essentia lévén a bekennt helyeken az ellilánást gyenge izgatás által elősegíthetjük, mi a hatást fokozza. Mivel ellilánása közben a szemet könnyözésre ingerli, célszerű azt ilyenkor behunyni.

A legkomolyabb bécsi orvosi szaklap a „Wiener medizinische Wochenschrift” a PoHo felől következőleg nyilatkozik:

„A PoHo itt orvosi, valamint a közönség körében valóóságos feltűnést okoz. Hátas migrain, fejfájás és neuralgia esetében valóban meglepő, 1-2 csepp a fájdalom helyre bedörzsölve elegendő a fájdalom azonnali csillapítására. Ezen gyógyszer sokszoros tapasztalás után a legmelegebben ajánlható.”

Ára egyes üvegek 85 krajczár.

29-57* Kapható Aradon:

Rozsnyay Máttyás,

gyógyszertárban

Szabadságtér 1-ső szám.

Férfi- és gyermek
nemez-, gyapju- és szalma-
KALAPOK
cylinderek,
klakkok,
cipők, keztyük

Szabott árak.

INGEK
(chiffon, creton, oxford és
zetr),
alsónadrágo
gallérok, kézelők,
ZSEBKENDŐ
harisnyák.

TÖRÖK GERGELY,

férfi-divat terme

az „ARANY EMBER”-hez

Arad, főtér 14. sz. a., Herman-palota.

Feste Preise.

Fixe prix.

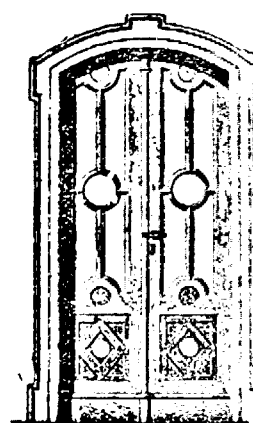
40

Nagy raktár
utazó- és kézi
bőröndökben,
péna- és dohány-tárcák,
börkamasschnik.

A n. é. közönség kényelmére üzlete-
met a legjutányosabb szabott árakra
rendeztem be.

Vasár- és ünnepnapon délután az üzlet zártva van.

Esernyők,
szappanok,
fog-, haj- és ruhakéfék,
fésűk.

Porczán Lajos

épület- és butor-asztalos
ARADON,

Deák Ferencz- (uri) utca 32. szám.

Ajánlja magát mindennemű

épület és butor asztalos-munkák

elkészítésére, továbbá mindennemű boltberendezések és portálok a legújabb minták után, gyorsan és pontosan készíttetnek. A mai kor kívánalmainak megfelelően mindennemű finom butorokra megrendelések elfogadhatnaks azok jóállás mellett elkészíttetnek. Terveket bármint munkákra készséggel készítek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

1-2

Tisztelettel

Porczán Lajos,

épület és butorasztalos.

Egy jó erkölcsű fiu tanonczul felvétetik.